Toimetus:
Pikk tänaw nr. 58, Tallinnas.
Kõnetunnid kella 10—12.
Peatoimetaja telefon nr. 82
Päewauudiste oſakond „ 3-09
Kaugekõned „ 1-55
Toimetuſe üldine „ 23-75
Trükikoda „ 6-67
Telefonid erakorterites:
Peatoimetajal Nõmme nr. 1-26
Toimetuſe ſekretäril „ 6-64
Päewauudiste oſak. juh. „ 13-81
Ärijuhil „ 4-61

WABA MAA

Peatoimetaja Ed. Laaman.

Üksik number 5 ſenti.
Tellimiſe hind:
1 kuu poſtiga 1 kr. 50 ſ.
2 kuud „ 3 „ — „
3 „ „ 3 „ 70 „
4 „ „ 4 „ 90 „
5 „ „ 6 „ 10 „
6 „ „ 7 „ 30 „
Wälismaale 4 kr. kuus.
Aadreſſi muutmine 25 ſenti.
Tellimiſi wõtawad waſtu Eeſtis
wiit poſtkontorid ja lehetellimiſte waſtuwõtjad.

Kontor kuulutuste ja tellimiſte äraandmiſeks Pikk tn. 54 (waſtu Olewiste kirikut). Telefon 3-40. Awatud kella 8—5. Ärijuhatus (tel. 3-53) ja arweoſakond (tel. 3-40). Pikk tän. nr. 54-56, teiſel korral. Ärijuhi ~~kõnetunnid~~ kella 10—12 e.l. Tellimiste ja lehtede äraſaatmiſe aſjus pöörata — telefon 22-11.

Hinnata kaasanded:
Piltidega nädalaleht „Esmaspäew“ — iga esmaspäew ja ärarebitaw wärwitrükis ſeinakalender.
Tarwitamata käſikirju ilma ſellekohaſe ſoowita alal ei hoita.
Aadreſs kirjadele ja rahaſaadetistele: „Waba Maa“ Tallinnas.

Kuulutuste hinnad: Kuulutuste külgedel 5 ſenti mm. ühel weerul, lehe eesotſas 10 ſenti, tekstis: kuulutustekirjadega 12 ſenti ja tekstikirjaga 15 ſenti mm. Kohaotſimiſed — poole hinnaga.
Kuulutuſed ära anda kella 12-ni ilmumiſe eelpäewal.

Nr. 226 (3552). Laupäewal, 27. ſeptembril 1930 a. 13. aastakäik.

Korruptſioon Auſtria raudteel.

Skandaalile järgnes walitſuſekriis.

Wiin, 25. ſeptembril. Päraſt kabineti kooſolekut, mis oli keſtnud kõigeſt mõned minutid, eſitas liidukantsler Schober walitſuſe lahkumispalwe. Liidupreſident wõttis palwe waſtu ja kutſus ſeniſe aſekantsleri Vaugoini enda juurde, kellele tegi üleſandeks uut walitſuſt kujundada.

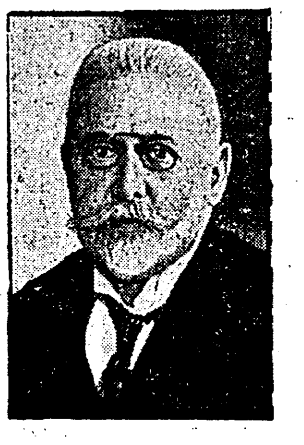

Riigikantsler Schober.

Riigiraudteede preſident Bahnhans.

Wiitſekantsler Vaugoin.

Heimwehrlane Strafella.

Juba mitmeid päewi hoiab kogu Auſtriat ſuures ärewuſes äge wõitlus üksikute walitſusliigete kui ka erakondade wahel, mis ähwardab lõppeda waluſuſe kriiſiga.

Wiimaste ſündmuste tagapõhjaks oli Schoberi walitſuſe poolt määratud uurimiskomiſjoni aruanne, mille järele ſelgus, et kolme aasta jooksul, 1927, 1928 ja 1929, on Auſtria raudteede walitſus kulutanud ſuuri ſummaſid eraotstarweteks, nii on ſelle aja jooksul Wiini ratſutamisklubile annetatud kokku 375.000 ſhillingit wõiduſõitu auhindadeks (Raudteede walitſuſe peadirektor on ühtlaſi ratſutamisklubi liige).

Auſtria ſõjaminiſter ning ühtlaſi wiitſekantsler Vaugoin, kes awaldas ajakirjanduſes paljaſtuſe raudteewalitſuſes aſetleidnud korruptſiooni kohta, eſitab raudteede peadirektori kohale uue kandidaadina dr. Strafella, kohtulikult karistatud majadeſpekulandi inflatſiooni ajaſt. Ja nimelt kahel põhjuſel: dr. Strafella on Heimwehri looja ja kriſtlik ſotſialiſt. Kuigi raudteede walitſuſe preſident Bahnhans ſeletas, et dr. Strafellal puudub tarwilik kwalifikatſioon, on Vaugoin kangekaelſelt oma kandidaadi nimetamiſe eeſt wälja aſtunud. Kohtuprotſeſſi tõttu on Strafella niiwõrd diſkrediteeritud, et ta peadirektori kohale ka waatamata aſjatundmiſe puuduſele ei ſobiks.

Kaubandusminiſter Schuster.

Kõike ſeda arweſſe wõttes keeldus kaubandusminiſter dr. Schuſter oma nõuſolekut andmaſt ja ſeletas, et ta ennem omalt kohalt tagaſi aſtub, kui et ta Strafella ametiſſe määramiſe dekreedile alla kirjutaks. Peaminiſter Schober tunnistas end Schuſteriga ſolidaarſeks ja kuna Vaugoin oma nõudmiſe juurde jääb, on wõimalik, et aſi areneb walitſuſe kriiſini.

Aſja teeb keeruliſemaks weel ſee aſjaolu, et Auſtria walimiſte eel ſeiſab. Kuuldes kriiſiwõimaluſeſt on Auſtria preſident Miklas Wiini ſõitnud, et lepituſt ſobitada. Miſſuguſeid lootuſi hellitawad parempoolſed ringkonnad, näitab Auſtria monarhiſtliſe liidu terwitus miniſter Vaugoinile: „Karl Vaugoin, ſa oled juba alustanud. Karl Vaugoin, tee puhas töö! Karl Vaugoin, ſa oled ainuke, kelle waſtu meil uſalduſt on. Karl Vaugain, üles, diktatuuri poole!“

Hagijas hundi nahas.

Liialdatud jutud huntide kallaletungiſt.

Neil päewil teataſid Narwa elanikud, et nad Uſt-Sherdjanka piirkonnas huntide küüſi ſattunud. Auto jäänud mudaſſe kinni ning ſõidukit wälja lükkama minnes tunginud hundid kallale. Auto paſuna tuututamiſega peletatud hundid metſa. Seda juhtumiſt meie metſaametis kontrollides, ſeletas meile parim metſade ning jahiaſjade tundja hra F. Reidolf, et tema niiſuguſt aſja ei uſu. Tõſi on, et ſuwe lõpul Jõhwi piirkonnas metſawahid leidſid ühe hundi perekonna, ſ. t. wana hundi poegadega. Hundikarja peale peetud jahti, kuid kätte pole ſaadud ning hundipere liikus ſealt alla Kurtna-Kiwinõmme poole. Milleks pidid hundid inimeſte kallale tungima? Minu arwamiſe järele pole ſee tõſi. Olen läbi ratſutanud Siberi hiigla rohtlaaned, kuid huntide kallaletungiohwriks pole langenud. Ja on tulnud ette ka juhtumeid, kus hundikari tõeſti inimeſte kallale tunginud, kuid ſee oli talwel pakaſega, mil huntidel kuſagilt toitu polnud ſaada ning nad näljas olid. Siis koosnes hundikari ka wähemalt 10 iſikuſt. Praegu on aga hundil metſas toitu küllaldaſelt ja ei uſugi, et hunt nii maias on, et inimeſe liha eeliſtab. Uſt-Sherdjankas wõidi näha mõnda ekſinud hagijat, kes inimeſi nähes neile läheneb. Koer pidi ju metſa põgenema, kui auto teel põrgulärmi tegi.

Suur tulekahi Wene piiril.

Oletatakſe plahwatuſt.

(Meie kirjaſaatjalt traadi teel).

Narwa, 26. ſept. Eile kella ½5 paiku p. l. nähti Eeſti piiri taga üle Narwa lahe aſuwaſt Agaja külaſt tõuſwat üles määratumat ſuurt tuleſammaſt. Tuli lõõmas terwelt kaks tundi, enne kui hakkas raugema. Poole ſeitſme paiku polnud enam tuld näha, küll aga tõuſis üles ſuur ſuitſuſammas.

Arwatakſe, et tuli wõis tekkida lõhkeainete plahwatuſeſt. Hiljem haaras tuli oma wõimuſeſſe arwatawaſti ka teiſi külahooneid.

Läti kolonelid kohtu alla.

Kõmuline protſeſs Riias.

Riia, 25. ſeptembril. Täna algas Riias kohtuprotſeſs üheksa endiſe ſõjawäelaſe waſtu, nende hulgas kaks kolonel-leitnanti. Neid ſüüdiſtatakſe ſelles, et nad nowembrikuul 1919, kui Läti ſõjawägi Bermonti wägeſid taga ajas, Grafenthali mõiſas paruniproua von Wittenheimi ja ſelle tütre tapſid. Aſjaarutamine ſünnib kinniſte uſte taga.

Öösel laotati laiali lendlehti.

(Meie kirjaſaatjalt traadi teel).

Narwa, 26. ſept. Eile ja täna öösel kella 3 paiku laotati mitmes kohas Narwas kommuniſtlikke lendlehti laiali. Kihutuskirjanduſt oli kolme ſeltſi: järjekorraline „Kommuniſti“ number, mida trükitakſe piiri taga, ſiis „Kommuniſti“ lendlehed ja kolmandaks üleskutſe Eeſtimaa töörahwale. Lendlehed on tawaliſe kommuniſtliku ſiſuga ja huwiwaeſed.

30. SEPTEMBRIST ALATES HAKKAB ILMUMA „VABA MAAS“

GORI „Eesti ajalugu karikatuuris,“

milles kujutatakse läbi pilkeprisma ajaloolisi sündmusi Kalevipoja päevilt tänaseni.

Gori teravat karikaturisti sulge tunnevad kodumaal nii noored kui vanad. Tn nimi on tuntud ka Lääne-Euroopas.

Gori on aastate kestel jaganud tänapäeva inimestele igale oma mööduga, seda suurema huviga võivad lugejad oodata, kuidas ta hindab meie ajalugu.

Eesti piiritusewedajad surmahädas.

Pääſteti Hango kohal wäikſelt kaljumadalikult.

(Meie kirjaſaatjalt traadi teel.)

Helſingis, 26. ſept. — Eile hommikul oli Hango merepääſteſeltſi lootſide juht pääſtewenes tegemas ringſõitu tormiſel ulgumerel. Sellel teekonnal märkas ta lainetel kiikumas tühja mootorpaati. Wähe eemal Meierfeldi madalikul ſilmas ta kolme meeſt, kes kätega andſid appikutſe ſignaale. Lootſiwenel oli raske läheneda kaljuſele madalikule. Lootſijuht Larſon ſõitis Hangösse tagaſi ja wõttis ſealt ſuurema pääſtewene. Torm oli ſiiski nii ſuur, et ka ſuurem pääſtepaat ei ſaanud minna madaliku randa. Larſonil läks wiimaks korda wäikeſel ſõudewenel tulla meeſtele nii lähedale, et ſuudeti raketi abil heita köied nende kätte Köite abil tõmmati mehed paati. Need oſutuſid eeſtlasteks — Kuuſikuks, Saabergiks ja Sandſtrömiks. Mehed ſeletaſid, nad olewat mingi aſjatoimetuſe päraſt teinud ſõidu Soome lahte, kus paadimootor läinud rikki. Mehed iſe on lõpuks pääſenud kaljuſele madalikule. Näib, et mehed olid piirituſewedajad, kes ſõitſid piirituſelaewade juure kauba järele.

*

Piirituſe ſalawedu Botnia lahes muutub elawamaks. Praegu ſeiſab Oulu ja Kemi wahel kaks piirituſeaurikut täies laadungis. Ööl waſtu neljapäewa ſaid Kemi tollimehed kätte ühe mootorwene 500 liitri piirituſega ja ühe purjeka. Mõlemad paadid tahtſid piirituſt tuua randa. Piirituſewedajad wangiſtati.

Stalini rahaoperatsioonid.

„Daily Maili“ kõmuline paljaſtus.

London, 25. ſeptembril. „Daily Maili“ diplomaatlik korreſpondent teatab kõmuliſeſt paljaſtuſeſt, mis walguſt heidab Stalini rahaoperatſioonidele. Ühes Berliini ſuurpangas olewat deponeeritud ühe juhtiwa Wene enamlaſe poolt ſuur akt, milliſt tohtiwat awada ainult päraſt tema ſurma. See akt ſiſaldawat tõenduſi Stalini kahepaikſe oſa kohta kommuniſtlikus erakonnas. Kuuldawaſti on Stalin kõrwaldanud ſuured hulgad riigi raha. Ta olewat Nõukogude kaupade müügiſt aſutanud wälismaal eriliſe kapitali, mis pidawat puutumata jääma niikaua, kui enamlaſed Wenemaal wõimul on. See kapital olewat määratud wõimaliku waſturewolutſiooni likwideerimiſeks Wenemaal.

Inſeneri autoſõit.

Auto kukkus kaablikraawi — tramm ſeiſis pool tundi.

Neljapäewa õhtul kella 7 ajal jooksis S. Tartu maanteel nr. 22 maja kohal **auto B-67 elektrikaabli tarbeks kaewatud kraawi.**

Sõidukil murdus üks eſimeſe ratta telg ja ratas kukkus alt ära. Ka purunes kaitſeklaas. Autot juhtis inſener Max Edenberg. Peale tema iſtuſid autos mõned ohwitſerid ja kaks daami **Seltskond oli „ülewas meeleolus“.**

Ühenduſes lõbutſejate kraawiſõiduga ſuleti trammi liikumine S. Tartu maanteel pooleks tunniks, ſeſt uppi läinud auto ei laſknud trammi mööda. Politſei ſüüdiſtab Edenbergi hooletus ja ettewaatamatus autojuhtimiſes.

„GRAND-MARNA“
26. septembrist. Enneolemata suurep. eeskava 4 osas, näitelaval ja näitelinal. 1-st korda heliesietendus ja tummesietendus korraga! NÄITELINAL: Helifilm EMIL JANNINGS'i, Gary Cooperi ja Esther Ralstoni osav.
„Kuristiku äärel“
Draama 14 jaos.
Tumm esietendus FRED THOMSON'i ja Nora Rane osav.
„KIT KARLSONI RÜNNAK“
Sensatsioonil. draama 10. s. III. Helilöökfilm — komöödia 3 vaatuses „LOOMADE HIRM. (Paroodia „Noa laevale“).
IV. NÄITELAVAL. Maailma attraktsioon! Inimene — välk! Maailmakuulsa transformaatori FREDONY võõrusetendusi. Kes on Fredony??? Fredony on universaalne kunstnik, ta on traagik, koomik, laulja, tantsija, ekstsentrik, kunstnik, muusik. Ta imiteerib tuntud heliloojaid Gounod, Straussi, Liszt'i, Mascagnit ja t. Algus kell 5.
Mängib „Grand-Marina“ orkester J. Vassiljevi juhatusel.

„GLORIA PALACE“
Reedel, 26. sept. kl. 11½—1 öösel.
Laup. 27. sept. kella 4—5½ p. l.
„ „ „ „ 11 —1 öösel.
Öö-etendus
Ainult täiskasvanutele. Suurim sündmus kinokestvuse ajal. !
„Naise häda — naise õnn“
Suguelu, emalikkuse, väärsünnituse ja selle tagajärgede teemil. Kasvatusteaduslik film mehe ja naise vahekorrast, inimese sündimisest, ema kannatusest ja rõõmust. Valmistatud Zürichi ülikooli naiste kliinikus. Kergemeelsed mehed rändavad elus ringi, otsivad ja leiavad naisi. Aga laps? 2.000.000 naist teevad salaja aborti; kas maksabki rääkida rahva tervisest selle arvu juures? Naise häda — naise õnn, mis kütkestavates piltides kujutab miljonite naiste lõpmata koormat, kes hirmust või häbist aetud naiselistele kelmustele, millest otsivad abi. Vaevaga saadud või kogutud sendid lähevad häbematute naiste kätte, kes oma toore ja oskamatu vahelesegamisega sageli tekitavad raskeid vigastusi. Peale nende küsimuste valgustamise see kultuurfilm näitab ilusaid ja pühalikke momente inimese sündimisest.
Enne filmi ettekannet esineb sissejuhatava loenguga naiste arst dr. E. HUBEL.
Piletite eelmüük reedel ja laupäeval kl. 5—10 õht. — Kohtade hinnad harilikud.

ETA
Vanasti
andsite kalosse kaua-kaua.
Olge ka nüüd kokkuhoidlik ja
nõudke ainuüksi eht Vene
kalosse
Müük suurel ja väiksel arvul.
O.-ü. NAHA-, HOBUSERIIS-
ADE, RAUA- ja SAAPA-
KAULLUS
„Raudnahk“
Tallinn, Estonia puiestee 5,
(end. Gorbatschev'i ruumides)
telefon (2)17-55.
С.С.С.Р. МОСКВА С. В. Н. Х.
РЕЗИНОТРЕСТ

930 a. kell 12 päeval
Surju ühispiimatalituses
ieri valimine
deerijatel kirjalikult, ühes lühikese eluloo
käigu kirjeldusega, Surju p.ü. juhatusele
ks üles anda. Palk kokkuleppel valimise
ühispiimatalitus asub 3 klm. Surju jaamast
Surju posti agentuur.
Surju p.ü. juhatus.

ÕIENDUS.
ri ja Narvataguste maade Kin-
misjoni Narva osakonna kuulutuses, mis
a Maas" Nr. 217 — 17. IX. 1930 a., oli
märkimata jäänud nimetatud R. T. üles-
isvarade kohta kohtulikkude nõudmistega
ähtaeg.
etatud põhjustel palub Kinnistuskomisjon
õtta, et kõik isikud, kes arvavad olevat endal
tähendatud kinnisvara peale omanduse
õigusi, võivad nende maksmapanemiseks
misi vastavas kohtus 3 kuu jooksul, arva-
use Riigi Teatajas ilmumise päevast, hoia-
vastasel korral loetakse nende õigused
as, 24. septembril, 1930 a.
he asetäitja: (Allkiri). Abisekr.: (Allkiri).

Kuulutus.
oskonna rahukohtunik, tſiw. kpd. ſead. §§
014, 2079 ja Balti eraſead. § 2451 põhjal ja
i p. Grünwärk'i palwe peale kutſub ſellega
id, kellel kui päriſatel, wõlauskujatel ſne. nõud-
waieluſi on 30. nowb. 1929. a. Pala wallas
s ſurnud Willem Mihkli p. Laumets'a teſta-
mis on tehtud 4. now. 1929. a. ja awatud
istungil 25. juunil 1930. a., kui ka tema pä-
— omi õiguſi, waieluſi ja nõudmiſi rahukoh-
andma kuue kuu keſtel, arwates ſelle kuulutuſe
waſt „Riigi Teatajas“, hoiatuſega, et kõik õigel
mata jäetud nõudmiſed, õiguſed ja waieluſed
a teſtament ſeaduſjõuſſe aſtumiks tunnuſta-
ril 1930. a. nr. 236.
Rahukohtunik: (allkiri). Sekretär: (allkiri).

Kuulutus.
rnu rahukogu tſiwiil oſakond kuulutab, et rahu
17. juuniſt 1930. a. Wiljandi Majandusühing
Tarwitajate Ühiſus „Abi“) makſujõuetuks on
kuulutuſe põhjal: 1) keelatakſe ära kõigis koh-
di Majandusühingu (end. nimega Tarwitajate
) kinnis- ja wallaswara müük ja pantimine, juſt
eld kohtu poolt ſaadetud otſekohe ſellele aſutuſele
elle käſu all warandus on; 2) kõik makſujõuetuks
Wiljandi Majandusühingu (end. Tarwitajate
) kreeditorid, wälja arwatud need, kes tähenda-
n kohtute ümbermuutmiſe ſeaduſe § 162 liſa nr.
ema wõlgnikud, ükskõik miſſuguſe õiguſe põhjal,
d Wiljandi-Pärnu rahukogule omi õiguſi ja ko-
andma nelja kuu jooksul, arwates ſelle kuulutuſe
waſt „Riigi Teatajas“; 3) iſikud, kellel õigus on
s tunniſtatud Wiljandi Majandusühingu (end.
witajate ühiſus „Abi“) konkurſitombuſt aſjade
ouda, mis ſelle hulka ei kuulu, peawad Wiljandi-
ogule omi nõudmiſi ülaltähendatud aja jooksul
waſtaſel korral oma eraldamiſe nõudmiſe õiguſt
ſama aja jooksul peawad kõrwaliſed iſikud kon-
le teatama nende juures olewate aſjade kohta,
põhjuſel makſujõuetuks tunniſtatud Wiljandi Ma-
a (end. nimega Tarwitaja Ühiſus „Abi“) omandus
a, ſelle kohuſtuſe mittetäitmiſel waſtutuſt kanda
d kahju ja kulude eeſt.
ndis, 9. ſept. 1930. a. nr. 333. Eraakt nr. 330

Kohtukutſe.
. jaoskonna rahukohtunik, kelle aſukoht Rakweres,
. nr. 47, kutſub tſiw. kohtupid. ſead. §§ 58, 58¹,
põhjal Karlis Ohſche, kelle elukoht teadmata, kui
uſt andma a.-ſ. „Kütte-Jõud“ nõudmiſe aſjas te-
00 kr. päraſt — nelja kuu jooksul, käesolewa kuu-
Teatajas“ ilmumiſe päewaſt arwates, rahukohtu-
andma oma aſupaika, hoiatuſega, et waſtaſel kor-
kutſed tema, Karlis Ohſche, nimele rahukohtuniku
äetakſe, kätteantuks tunniſtatakſe ning aſi arutu-
. Mitteilmumiſe tagajärjed on ära tähendatud
145 ja järgmiſtes. Nõudepalwele, mis ſaadud 3.
, on juurde liſatud ärakiri wolikirjaſt, koſtja Kar-
iri 2. aug. 1928 a., a.-ſ. „Kütte-Jõud“ kiri 6.
ja kaks nõudja arwet.
res, 11. ſeptembril 1930 a. nr. 1531.
jaoskonna rahukohtunik (allkiri.) Sekretär (allkiri.)

MAJANDUSE RINGWAADE

Osmusſaarel hea lestaſaak.

Turſakala kadunud.

Osmusſaar, 23. ſept. Kalapüügiga tänawu ſügiſel wõib rahul olla. Rohkesti püütakſe lesti. On ka kilu olemas, kuid neid ei püüta, ſeſt pole kuhu panna. Paldiski wõi Haapſalu wedada pole mõtet odawa hinna tõttu. Küll weawad ſaare elanikud ſinna aga lesti.

Osmusſaare ümbruskonnas on iga ſügiſe olnud hea turſaſaak. Tänawu on ſee kala aga täiesti kadunud. Kohalikud elanikud ſoolawad ſiſſe ja ſuitſetawad lesti. Seda oskawad osmusſaarlaſed teha meisterlikult.

Wõipere tarwitajateühiſus uutes ruumides.

Wõipere tarwitajateühiſus aſutati umbes paari aasta eeſt. Kauplus aſus ühes talumajas, mille ruumid ſelleks kohaſed ei olnud. Käesolewal ſuwel koliti ümber Wõipere 4 kl. algkooli ruumidesſe, mis wabaks jäid uue koolimaja walmisſaamiſe tõttu.

Kinniswarad oksjonil.

Wiimaſes „Riigi Teatajas" on awaldatud rida kinniswara oksjoneid, kus eſinewad mitmedki tuntud nimed.

Nii on nimekirjas Wiru panga, Pärnu krediitpanga, firma „Garwämnes Aktienbolaget Weiballi" ja Eesti Panga nõudmiſed 27.000 kr. ulatuſes Rakwere nahawabrikant Samuel Aiſikowitſchi wastu.

Wiru piimaühingult nõuawad Eesti Rahwapank ja ETK 11.700 krooni.

Narwas ſurnud Anastaſia Pantelejewi pärandustombult nõutakſe mitmelt poolt üle 60.000 krooni. Samas realiſeeritakſe Peeter Lemmingu warandust Pikalaenu panga nõudel 31.000 kr. wõla kätteſaamiſeks.

Ka Narwa „A. Olew ja Ko" aktſiaſeltſi kinniswara on Pikalaenu panga nõudel oksjonil.

Tallinna börs.

26. ſeptembril 1930. a.

New-York	—	3.7450	3.7550
London	—	18.20	18.25
Berliin	—	89.20	89.80
Helſingi	—	9.42	9.47
Stockholm	—	100.60	101.20
Kopenhaagen	—	100.25	100.85
Oslo	—	100.20	100.80
Pariis	—	14.70	14.95
Amsterdam	—	151.05	151.85
Riia	—	72.10	72.60
Zürich	—	72.65	73.25
Brüsſel	—	52.20	52.70
Milano	—	19.60	20.—
Praaha	—	11.10	11.30
Wiin	—	52.85	53.45
Budapeſt	—	65.55	66.25
Warſſaw	—	41.85	42.65
Kaunas	—	37.05	37.65
Moskwa (tſhekk)	—	192.75	194.25
Danzig	—	72.80	73.40
8% Eesti Hüpoteegi Panga pantlehed	— — —		0.80
1927. a. 7% Wälislaen dollarites (500)			1576.—

Tööline kukkus telefoniposti otſaſt alla.

Sai põrutada.

Neljapäewal, 25. ſept. juhtus Järwa telefoniwõrgu tööliſe Weel'iga Roosna-Alliku aſunduſe juures õnnetus. Ta kukkus posti otſaſt ,kus ta traatide korraldamiſega ametis oli, maha, ſaades põrutada ja käeſt wigastada.

Teraskild purustas ſilma.

21. ſept. tabas õnnetus Kiltſi kaubatarwitajate ühiſuſe äriteenijat A. Seppa, kel raudlati katkiraiumiſel meisli küljeſt ärakaranud teraskillust purunes waſak ſilm. Teraskild kargas nii tugewa hooga, et purustas eſiteks ſilmalau, tungis ſiis ſilmamunasſe, kuhu peatuma jäi.

Kohapeal arstiabi andmine oli wõimata. A. Sepp ſaadeti Tartu ülikooli ſilmakliinikusſe.

Järwamaa teed korda.

Järwa maawalitſuſe poolt on wallawalitſuſe kaudu kõikidele teetegemiſe kohuslastele teatawaks tehtud, et nad hiljemalt 15. oktoobriks oma teetükid, mis aſuwad 2. wõi 3. klasſi maanteel, korda ſeaks.

Kuna teede kordaſeadmiſeks on üles ſeatud õige laiaulatuslikud nõuded, ſiis wõib loota, et ſügiſe tulekuga ei muutu enam Järwamaa 2. ja 3. kl. teed läbipääſematuks.

UUDIS
JOONISTAJATELE!
Värviline vedel
TUSCH
(kõvus kummist padrunites, otsas oleva torukesega)
joonsule täitmiseks.
K-ü.
„Rahvaülikooli"
kauplused
Harju tän. 48, omas majas,
Jaani tän. 6, pangamajas.

Uus õhuselts asutamisel.

Ettewõttesſe paigutatakſe Sakſa kapital.

Kaubanduſekontori omanik E. Gahlnbäck ja „Estonia" direktor R. Uritam on majandusministeeriumile regiſtreerimiſeks eſitanud Eestimaa õhuſõidu aktſiaſeltſi „Aerobalti" põhikirja kawa. Aktſiaſeltſi põhikapitaliks on 50.000 kr. ja ta eesmärgiks reiſijate-, posti- ja kaubawedu lennuühenduſtel.

Niipea kui põhikiri regiſtreeritud, astutakſe Tallinna kaudu õhuühenduſte korraldamiſe asjus läbirääkimistesſe Soome õhuſeltſi „Aeroga" ja Sakſa-Wene õhuſeltſi „Deruluftiga". Eſimene peab teatawasti ühendust Tallinna-Helſingi ja teine Berliin-Riia-Tallinna-Leningradi liinidel. Sellel liinil ühenduſe pidamiſe kohta teedeministeeriumiga ſõlmitud leping lõpeb 1. jaanuaril 1931. a., kuid lepingu uuendamiſeks ei ole „Deruluft" weel mingiſuguſeid ſamme astunud.

Kuuldawasti tahab „Aerobalt" wõistlema hakata „Aeroga" ja „Deruluftiga", peamiſelt wiimaſega. „Deruluftil" oli kawatſus ka edaspidi praeguſel liinil jatkata ühenduſepidamiſt, kuna ſellel liinil liiklemine wõrdlemiſi elawaks on kujunenud. Berliin-Riia-Tallinna liin annab teatud ülejääkegi, kuid Tallinna-Leningradi liin töötab puudujääkidega. „Deruluft" aga ſelle all ei kannata, kuna ta puudujäägi katteks ſaab toetuſi Sakſa ja Wene walitſuſtelt.

Berliin-Riia - Tallinna-Leningradi õhuliinist on huwitatud ka ſuurim Sakſa õhuſelts „Lufthanſa", kes ſoowib „Deruluſti" kõrwaldada. Wiimaſe eſindus Tallinnas oli kaubamaja Gahlnbäcki käes, kuid eſilekerkinud lahkhelide tagajärjel pidi eſindus teistesſe kätesſe minema.

Et tähendatud õhuliinist mitte kõrwale jääda, olewatki „Lufthanſa" toetuſel tingitud „Aerobalti" aſutamine.

Metsakaubandus muutub stabiilseks.

Põletispuude hinnad langenud.

Wiimaſel ajal liikuſid kuulduſed, et on oodata metſakaubanduſe kriiſi. Hinnad langeda, keegi ei julge metſa alla oma kapitali paigutada. Wenemaa wõib ſünnitada dumpingu ning ſee wiiks ettewõtted pankrotti.

Seiſukorraſt tõeliku pildi ſaamiſeks pöörasime riikliſe metſadeameti juhataja abi hra Netze poole, kes lahkelt oma ſeletuſi jagas.

Metſakaubanduſes walitſes tõesti ſelguſetus. Kogu maailm ootas, mis teeb Wenemaa, palju ja mis hinnaga ta metſa maailmaturule wiskab. Wenemaa on juba metſatööstureid ja kaupmehi üllatanud. Hiigla metſapartiide turule ſaatmiſega ſurus ta hinnad alla ning olemasolewad andmed kõnelewad, et Soome metſatööſturid tänawu oksjonil omad tagawarad 15—40 protſ. odawamalt ära müüſid, kui läinud aastal. Soome riik pole majanduslikelt ka nii jõukas, et metſatööstureid ſuurema ja pikaajaliſe krediidiga wõiks warustada, mis hindade kõikumiſi ära oleks hoidnud ning wõimaldanud realiſeerimiſele määratud tagawara tulewaks aastaks jätta. Rootſil oli ſee wõimalik ning ſealſed eksportöörid kannataſid wähem kahjuſid. Wene dumping awaldas Rootſi peale wähem mõju.

Wenemaa oma metſa ei hinda. Wäärtuſes on ta alles ſiis, kui müüdud ning raha taskus. Meil on ka ſiis puul wäärtus, kui ta metſas jalal ſeiſab. Wenemaa wedas oma metſa Inglismaale komisjonikaubana. Kui müüdi, ſaadi raha. Erakaupmeestega oli Wenemaa ſunnitud ſõlmima wastuwõtmatu lepingu, et omaſt kaubaſt lahti ſaada ning teiste riikide metſahinda alla ſuruda. Lepingus oli punkt ſees, mis kõneles, et Wenemaa kohustatud on metſahinda alandama, kui ſeda teiſed riigid teewad, muidugi üleandmata partiide pealt.

Nüüd on ajalehis ilmunud lühike teade, et Wenemaa ja Ingliſe ſisſeostu keskorganiſatſiooni wahel on ſõlmitud leping 700.000 ſtandardi metſa oſtmiſeks 11 naelſterlingit ſtandart. Pole aga teada, kas hind on arwatud cif wõi fob. Olgu kuidas tahes, kuid üks on nüüd enamwähem ſelge: — on ſaadud teada palju Wene metſa Inglismaale loodab müüa. Müügipartiid ei wõi pidada ſuureks, kuna Soome 1929. aastal Inglismaale ſaatis miljon ſtandarti ning käesolewa aasta peale kindlaks määras ſamuti 700.000 ſtandarti. Üldſe tarwitab aga Euroopa turg aastas 5 miljonit ſtandarti metſa.

Üldiſelt wõib arwata, et ſtabiilne moment kätte on jõudnud ning metſatööstuſes ning kaubanduſes ärewus kaob.

Põletispuude hinnad on tugewasti langenud. Läinud aastal makſis kantſüld kaſepuid 12.000 ſenti, tänawu 7000—7500 ſenti. Metſas on ſuured tagawarad küttepuid. Et hinnad weel langeks, pole loota. Palju oleneb aga ilmastikuſt. Tuleb wara külm, kerkiwad ka hinnad, on talwel halb lumetee, mõjub ka ſee hinna tõuſule.

Riiklik saeweski kerkib.

Walmib jaanuariks ning läheb maksma 11,5 milj.

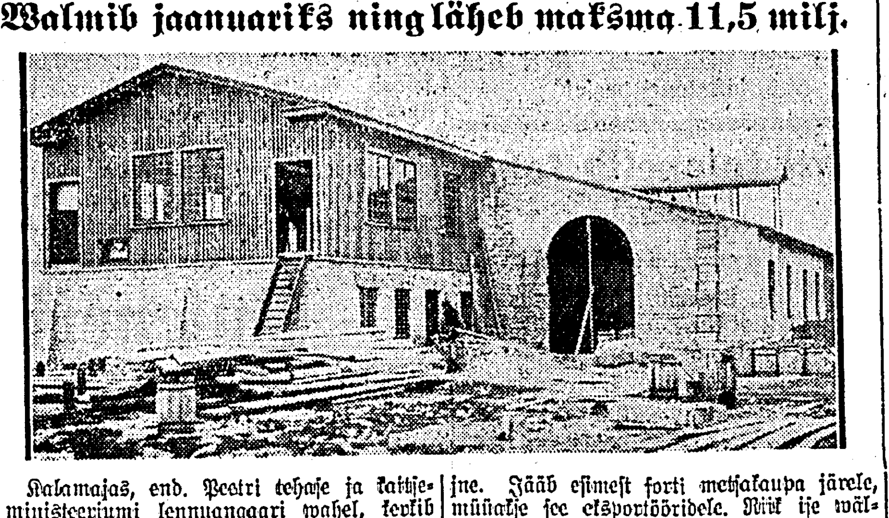

Kalamajas, end. Peetri tehaſe ja kaitſeministeeriumi lennuangaari wahel, kerkib riikline ſaeweski. Hoone ehituſega tehti alguſt käesolewa aasta aprilli 20. kuupäewal ning walmis loodetakſe ſaada tulewal aastal jaanuaris. Walitſus määras ſaeweski ehituſeks 11,5 miljonit ſenti.

Seni töötas riikline ſaeweski Aegwiidus. See koht waliti wälja ſelle tõttu, et ſeal metſalanke maha wõtta oli. Hiljem anti aga põllutööministeeriumi otſuſel dr. Kahnile metſatagawaraſt 6 ha tagaſi, aſunikkude nõudmiſed metſa järele ſuureneſid ning maha wõtta ega ſaagida ei jäänud midagi. Aegwiidu enesest polnud ka küllalt ſoodus koht metſatööstuſeks. Puudus weebasſein ning tööstus oli ſeotud kahekordſe kuluga — mets weeti kohale, töötati walmis, laaditi uuesti peale ning ſaadeti Tallinna. Aegwiidu ſaeweski ſisſeſead oli ka wananenud ja need asjaolud andſid põhjuſt, miks riik oma ſaeweski Tallinna ehitas.

Uus riikline ſaeweski loodab aastas läbi ſaagida 100.000 palki ſeniſe Aegwiidu 50.000 asemel. Üldiſelt ſaakſid ſaeweskis tööd 40 inimeſt, peale ſelle weel ajutiſed tööjõud. Töö algab jaanuari lõpul.

Uue wabriku ſisſeſeade, nagu ſaeraamid, hööwel- ja kantmaſin ning muud, on tellitud kodumaalt, Krulli tehaſeſt. Elektritöö on wälja antud „Wolta" tehaſele, lokomobiil oſteti Wiljandi linnawalitſuſelt, kes oma elektrijaama likwideeris.

Metſa hakkab riikline ſaeweski wedama peaasjalikult Sonda-Awinurme-Mustwee liinilt ning ka ſaartelt. Mere- ja raudteed mööda toodud mets paigutatakſe ſaeweski juures olewasſe basſeini. Eeskätt hakkab riikline ſaeweski warustama riikliſi ettewõtteid, nagu raudteewalitſuſt, kaitſewäge jne. Jääb eſimeſt ſorti metſakaupa järele, müüakſe ſee eksportööridele. Riik iſe wäljamaaga kauplema ei hakka. Teiſejärgu kaup lastakſe müügile kohalikul turul.

Pildil: Ehituſel olew riikline ſaeweski.

Raamat Nõukogude Wene üle tuleb.

Noorkirjanikud R. Sirge ja A. Antſon, kes ſportlastena Wenes üle kuu ringi ſõitnud, tahawad meie raamatuturgu rikastada raamatuga Nõukogude Wene üle. Töö walmib kollektiiwſena ja tuleb 160—200 lhk. paks. Raamat ilmub weel käesolewal aastal „Noor-Eesti" kirjastuſel, millega on autoritel juba kindel kokkulepe ſõlmitud.

Mehed on töö juba oma wahel ära jaganud ja lõhuwad nüüd peatükk peatüki järele walmis, et ſaaks käſikirja kiiremas korras trükki anda.

Kuna nii R. Sirge kui ka A. Antſon Wenemaad üldſe ei tunne, ſiis tuleb huwiga oodata, mida nad koos kokku meisterdawad.

Pärnu rääkis Shweitſiga

Neil päewil tehti esmakordſelt katſet telefoniühenduſe wõtmiſega Shweitſiſt Pärnu. Ühendus wõeti üle Sakſamaa ja Riia otſe Pärnu. Pärnus anti ühendus metſamaterjalide eksportfirma Didile, kuſt kõneldi Berni, St. Moritzi ja Lauſanne'iga umbes tund aega. Kõneldi prantſuſe ja ſakſa keeles. Kõne oli hästi kuulda.

Zeppelini järelkajad.

Kuidas Sakſa õhulaew Tallinna kohal otſis „Revalſche Zeitungi" ſilti.

„Graf Zeppelini" lennul üle Tallinna on omad järelkajad, mis õige tugewalt kostawad „Revalſche Zeitungi" weergudelt. Kõigepealt waimustuſetormi järelhelid, ſeſt „Revalſche Zeitungi" toimetus on ſuutnud panna tähele, kuidas õhulaewa komandoohwitſerid noogutades on terwitanud „Revalſche Zeitungi" toimetuſt. Nimelt loeme Sakſa leheſt: „Meie wäikeſel Sakſa ſeltskonnal linnas ja maal on rohkeid ſidemeid õhulaewaga. Kui „Graf Zeppelini" Eckeneri korjanduskapitali rahadega hakati ehitama, läkitati ka ſiit ſelleks annetuſi. Tallinna Sakſa teatri ſelts tegi wõimalikuks, et kapten. Flemming kaks korda Sakſa teatris õhulaewa reiſideſt wõis kõnelda. Suurte ookeani- ja ilmalendude ajal oleme ſagedasteſt iſiklisteſt ja telefonilisteſt järelpärimisteſt ſaanud aimu, kui ſuurt huwi meie ſeltskonna kõige laiemates ringides tuntakſe zeppelini wastu. Ka õhulaewal oli teada, et ſiin meie wanas linnas paljud ſüdamed tema lendu ſaadawad ſooja ſümpaatiaga. Juſtkui tänutäheks lendas „Graf Zeppelin" mitu korda üle Sakſa teatri ja wiibates ſeiſid õhulaewa juhid gondli akende juures, kui lend üle meie toimetuſe läks." Nii me ſiis nüüd tagantjärele teame, miks zeppelin nii kaua ristles pealinna kohal — ta otſis wanalinna majaderägaſt „Revalſche Zeitungi" toimetuſe ſilti.

Järgmiſes numbris on „Revalſche Zeitung" juba piſut pahane, ſeſt leht on ſaanud kõige autoriteetlikumaſt allikaſt teada, et Eesti teedeminister Kirman ei ole ſaatnud „Graf Zeppelinile" terwitustelegrammi, nagu ſeda tegid Soome ja Läti teedeministrid. Ka weel üks teine asi wihastab Sakſa lehte, kui ta kirjutab: „Kindlasti pani publik tähele, et Tallinnaſt ühtegi aeroplaani ei ſõitnud õhulaewale wastu. „Waba Maa" ja „Päewaleht" ſeletawad ſeda kohaliku Sakſa ſaatkonna teadaandega Eesti lennuwäele, et lähinemine õhulaewale ligemale kui ühele miilile on hädaohtlik ja ſellepäraſt ſoowimatu. Järelepärimiſe peale Sakſa ſaatkonnaſt kinnitati meile, et Sakſa ſaatkonnaſt ſarnaſt teadaannet ei ole awaldatud. Nii on ſiis ſee asjaolu õige tähelepanuwäärne ja imelik, ſaid ju Soome lennukid zeppelini Tallinnaſt kuni Helſingi ſaata ja iſegi õhulaewa ümber keerelda."

„Kajal" on zeppelini-waimustuſe järele weidi pohmeluſe tuju. Leht tähendab: „Nagu telegrammideſt näha, on zeppelini reiſijate hulgas ka krahw von der Goltz olnud, kes juhatas Landeswehri ſõjakäiku Eesti wastu. Oleks ſeda teatud, et niiſugune iſik zeppelini pardal wiibib, ſiis waewalt keegi eestlasteſt oleks zeppelini terwitanud ja talle lehwitanud."

*

Nagu kuuleme, ei ole ſel teatel tõesti aluſt, nagu oleks Sakſa ſaatkond Eesti lennuwäele zeppelinile wastuſõidu asjus midagi teatanud. Meile kinnitatakſe aga, et niiſugune rahwuswaheline konwentſioon on olemas, mis ei luba aeroplaanidel ligineda õhulaewadele enam kui ühele ingliſe miilile. Samal päewal, kui zeppelin külastas Tallinnat, jõudis Tallinna kella 11 paiku hommikul ka manööwrite ſtaap. Õhukaitſe ſtaabiülem kol. Tomberg, kes oli üheks manööwrite juhiks, ei ſaanud enam aja pooleſt instrueerida meie lendureid, kuidas wõiks teostada wastuſõitu. Et meie lennukid warem zeppelini ümber ei ole ristelnud ja et wõimalikke õnnetuſi ära hoida, tegi ta korralduſe wastuſõidu ärajätmiſeks. Kuid ſamal päewal lahkus Tallinnaſt ka Soome kaitſewägede ſtaabiülem kindral Walleenius oma kaaslastega, keda olid Tallinnaſt ära tooma tulnud Soome kaitſewäe lennukid, ſamad aeroplaanid, milledeſt kirjutati, et need olewat „Graf Zeppelinile" ſõitnud wastu. Kindral Walleniuſt määrati ſaatma kuus meie kaitſewäe aeroplaani, nii et oleks tulnudki raskuſi wastuſõiduga zeppelinile, ſeſt kindral lahkus Tallinnaſt pea ühel ajal zeppeliniga. Sakſa õhuhiiglane oli ſiiski juba Eesti territoriaalwete piirkonnaſt wäljas, kui Soome lennukid weel wiimſeid tiire tegid linna kohal.

Öine mürgel Woore mõiſas.

Woore mõiſas on ſügiſestel töö hooaegadel palju Wene neiuſid tööl. Ümbruskonna noormeestel on wiiſiks pikki õhtuid ſeal mööda ſaata. Harilikult minnakſe ſiis, kui enne tublisti tuju wõetud.

Hiljuti läkſid ſamas mõiſas elutſewad Aleksander T. ja Oskar L. wene tüdrukuid kaema, olles iſe tublisti wintis. Suure laulu ja kiſaga mindi akende taha, kus kolistati ja klopiti kuni ſiſſe lasti. Nüüd algas toas waſt päris mürgel. Toolid ja pingid loobiti õue, kuna woodid ümber pöörati.

Tüdrukud nähes, et oma jõud liig kaſin tugewate meeste wastu, läkſid wäljaſt abi otſima. Saadi kätte mõiſa kubjas K., ja ſee kutſus appi mõiſa omaniku J. Kiſa peale oli tulnud kokku pool mõiſa elanikkudeſt.

Hakati mürgeldajaid püüdma, kuni ſaadi wiimaks kätte peamürgeldaja T., kuna teine jooksu pistis.

See weeti lähedal aſuwa tiigi kaldale, kus hagudeſt wõeti tublid kepid ja mürgeldajale tubli nahatäis anti.

Õpetaja G. Kiwiste ametijuubel.

Kogudus kinkis kuldristi.

(Meie kirjaſaatjalt traaditeel.)

Narwa, 26. ſept. Eile pühitſes Narwa Peetri koguduſe õpetaja G. Kiwiste 32 aastaſt waimuliku ja 22 aastaſt Narwa koguduſele hingekarjaſeks olemiſe mälestuspäewa. Juubelijutluſe pidas Alutaguſe praost Jalajas. Kirikusſe oli ſel puhul kogunud 3000 inimeſt. Koguduſe eſimees annetas õpetajale kuldristi. Õhtul oli korraldatud omawaheline kooswiibimine, milleſt oſa wõttis üle 100 inimeſe. Terwitustelegramme oli ſaadetud üle 50-e.

Wend peksis wenda.

(Meie kirjaſaatjalt traaditeel.)

Narwa, 26. ſept. Eile toodi linna haigemajja Popowka külaſt Jwan Waſſiljew elukardetawate haawadega peas. Waſſiljew läinud wennaga tülli ja ſee löönud wennale noaga raskeid haawu pähe.

Wene hakkab wallutama õliturgu.

(Meie kirjaſaatjalt traaditeel.)

Narwa, 26. ſept. Nõukogude Wene kaubanduseſitus on eſinenud raudteewalitſuſele palwega uute ehitatawate õlipaakide jaoks maaſaamiſeks. Käesolewal ajal on neil juba kolm paaki olemas. Selleſt nähtub, et Wenemaa hakkab ikka rohkem ja rohkem rõhku panema õli ſisſeweole Eesti.

Õnneſoowid Mutile ja Möllile.

Kui Haapſalus teatawaks ſai riigikohtu otſus, millega haſomini poolt määratud õppejõud Mutt ja Möll kohale jääwad, käiſid terwe rida lastewanemaid ja kohalikke tegelaſi lugupeetud õppejõududele õnne ſoowimas edukalt lõppenud protſesſi puhul.

Linnawalitſuſe kaotus on kohapeal üldiſeks kõneaineks. Rõhutatakſe linnawalitſuſe imelikku jonni ja poliitika mõttetuſt.

Üks kohalik wõimumees oli töötanud, et kuigi Läänemaale kõik 160 lahtiregiſtreeritud õpetajat tagaſi ametisſe pannakſe — üht ometi ei ole nende hulgas, ſ. o. õp. Mutti, kes peab Haapſaluſt kaduma.

Kuid õnneks on meil erapooletu kohus.

Tüdrukud koſilastena.

Wirumaal elab taluperemees B., kelle tütar juba ammu asjata ootab koſilaſi. Ehkki tütre kaaſawara kaunis ſuur ja „wana" lahke mees, ei tihka keegi talule kosjamõttega läheneda.

Paar naabriwalla tüdrukut tahtſid wanapiiga kulul weidi nalja teha, panid poiste riidesſe ja ſõitſid kosja. „Mehi" wõeti talus muidugi ülilahkelt wastu, kostitati rikkalikult „hüwa roaga" ja kiideti rikkuſi. Wallatud plikad mängiſid koſilaſt terwe päewa. Õhtul lahkus „iſamees" taluſt, kuna „koſilane" iſe piiga juurde ehale jäi. Ei tea, kuidas asi ilmſiks tuli, kuid warsti hakkas wanapiiga toas lahing, mille tagatipp oli ſee, et „koſilaſelt" meheriided ära rebiti ja ta järgmiſel taluſt wälja aeti.

Hooaja jooksul 10 tuhat wanni.

Pärnu ſupelusaſutuſe tegewuſe kokkuwõtteid.

Kokkuwõtted ſupelaſutuſe tegewuſe kohta on Pärnu linnawalitſus lõpetanud. Selle järgi on wanne antud kokku 9504. Kõige enam on wõetud mudawanne — 4189; ſiis jõehappewanne — 2292; rabawanne — 506; ſoolawanne — 898; puhtaweewanne 1431 ja wahuwanne — 188.

Keskmiſelt tuli päewa kohta 80 wanni, kuna aſutis töötas 15. maiſt 10. ſeptembrini.

Wanne kaſutaſid kokku 640 iſikut.

Wõetud uudiswannide — wahuwannide — arw on küll wäike, kuid ſee oſakond oli eſimeſt aastat töötamiſel.

Ru

Eſimeſena alus
Jõgewal, Ra

Ametlikult teatatakſe:

Nagu teada, ſünnib rukki kokkuoſt
lupidajatelt terawilja kaitſeſeaduſe
ſel mitte korraga, waid oſade ka
Eſimene oſa rukiſt oſtetakſe waba
walitſuſe wastawa otſuſe põhjal
ſept. kuni 1. now. Sellel tähtajal
iga põllupidaja wastawa rukkim
awalduſelehe põhjal ära anda ku
pd. temale müüa lubatud rukki hu
Oſt ſünnib kohemakſetawa raha
wastuwõtu kohal. Kuna on aſutud
ſukohale, et rukki kokkuoſtu pealſid
peale wõtma eraettewõtted, ſiis on
ne rukki kokkuoſtmiſele aſumiſt tar
ſõlmida majandusministeeriumi ja
jaſt huwitatud ettewõtjate wahel
taw leping. Lõpulikult on kokk
ſaawutatud Eesti tarwitajate keskü
ſega.

Eesti tarw. keskük. algab rukki

Lahkarwamiſed

J. Puhki arwates ei ſoowi ministe
wõtta enda peale oſa wastutuſt wilja
Kuna nemad ſuuremal määral wilja
oſta kawatſewad, ſiis peaks oſa ſelleſt
ma walitſuſe arwele ja wõimalikud l
riik kandma. Kaupmeeste teenistus on
nopoli puhul wäike ja ſellepäraſt ei w
mad enda kanda wõtta ſuuremat ri
Ministeerium on ſeda põhimõtet küll
nustanud, et oſa riiſikot peaks riigi
olema, kuid ſeda ei taheta lepingus
täpſelt fikſeerida, et hoida ära tule

„Tegur'i" te

Wene-Balti

(Meie kirjaſ

Tartu, 26. ſept. Tartu ſuurem m
tehas „Tegur" on öelnud üles oma t
tele, kuna tehas enam rahaliste raskus
raſt ei ſuuda edaſi töötada. Kui Tall
peetawad läbirääkimiſed tulemuſi ei
antakſe töölistele lõpuarwed 4. okt
ning tehas jääb ſeisma. Tehaſe direkt
ſakſ wiibib praegu Tallinnas, et r
läbi tehaſe edaſitöötamiſe asjus Pika
pangaga.

13. ſeptembril wõttis Pikalaenu
kõik laod ja poolwalmis wabrikaadid
kätte, ning pani kasſasſe kaks oma am
ku, kes ſisſetulewad ſummad kandſid
laenu panga arwele.

„Teguri" wõlg ulatab käesolewal

Wõru ärimehelt pres
raha.

Tundmatud wajaſid 500 kroo
(Meie kirjaſaatjalt traadit

Wõru, 26. ſept. Kohalikule ſuur
mehele Meier Goldbergile ſaadeti
ſalapärane kiri. Kuna ärimees
ſiin olewat tegemiſt uue aasta õn
wiga, oli ju juutidel 25. ſept.
aasta, ſiis awati kiri heas lootuſe
da ſealt eeſt midagi meelepäraſt.
jas nõuti aga kurjalt ja ähwar
raha ja käſti ſeda panna teata
kohta ja nimelt 500 krooni.

Goldberg ſeda ei teinud, waid
asjaſt ametiwõimudele, kes al
juurdluſt.

Elegantseid, mugavaid, tug
daamide jalanõus
mehaan. tööst.
„Flamingo"
meesterahva jalanõud
laste-, võimlem
ja hom
Kõrgemas headuses
kalosse
kuulsa
märgiga
king
Treugolnik-
Savio
(Soome) ja teisi
SOOVITAB KAUPLUS
„Flamingo"
Vanaturukaelas 3,
raekoja juu

järelkajad.

w Tallinna kohal otſis Zeitungi" ſilti.

teadaannet ei ole awaldatud. Nii on ſiis ſee asjaolu õige tähelepanuwäärne ja imelik, ſaid ju Soome lennukid zeppelini Tallinnaſt kuni Helſingi ſaata ja iſegi õhulaewa ümber keerelda."

„Kajal" on zeppelini-waimuſtuſe järele weidi pohmeluſe tuju. Leht tähendab: „Nagu telegrammideſt näha, on zeppelini reiſijate hulgas ka krahw von der Goltz olnud, kes juhatas Landeswehri ſõjakäiku Eesti wastu. Oleks ſeda teatud, et niiſugune iſik zeppelini pardal wiibib, ſiis waewalt keegi eestlasteſt oleks zeppelini terwitanud ja talle lehwitanud."

*

Nagu kuuleme, ei ole ſel teatel tõesti aluſt, nagu oleks Sakſa ſaatkond Eesti lennuwäele zeppelinile wastuſõidu asjus midagi teatanud. Meile kinnitatakſe aga, et niiſugune rahwuswaheline konwentſioon on olemas, mis ei luba aeroplaanidel ligineda õhulaewadele enam kui ühele ingliſe miilile. Samal päewal, kui zeppelin külastas Tallinnat, jõudis Tallinna kella 11 paiku hommikul ka manööwrite ſtaap. Õhukaitſe ſtaabiülem kol. Tomberg, kes oli üheks manööwrite juhiks, ei ſaanud enam aja pooleſt inſtrueerida meie lendureid, kuidas wõiks teostada wastuſõitu. Et meie lennukid warem zeppelini ümber ei ole ristelnud ja et wõimalikke õnnetuſi ära hoida, tegi ta korralduſe wastuſõidu ärajätmiſeks. Kuid ſamal päewal lahkus Tallinnaſt ka Soome kaitſewägede ſtaabiülem kindral Walleenius oma kaaslastega, keda olid Tallinnaſt ära tooma tulnud Soome kaitſewäe lennukid, ſamad aeroplaanid, milledeſt kirjutati, et need olewat „Graf Zeppelinile" ſõitnud wastu. Kindral Walleniuſt määrati ſaatma kuus meie kaitſewäe aeroplaani, nii et oleks tulnudki raskuſi wastuſõiduga zeppelinile, ſeſt kindral lahkus Tallinnaſt pea ühel ajal zeppeliniga. Sakſa õhuhiiglane oli ſiiski juba Eesti territoriaalwete piirkonnaſt wäljas, kui Soome lennukid weel wiimſeid tiire tegid linna kohal.

Wene hakkab wallutama õliturgu.

(Meie kirjaſaatjalt traaditeel.)

Narwa, 26. ſept. Nõukogude Wene kaubanduseſitus on eſinenud raudteewalitſuſele palwega uute ehitatawate õlipaakide jaoks maaſaamiſeks. Käesolewal ajal on neil juba kolm paaki olemas. Selleſt nähtub, et Wenemaa hakkab ikka rohkem ja rohkem rõhku panema õli ſisſewedule Eesti.

Õnneſoowid Mutile ja Möllile.

Kui Haapſalus teatawaks ſai riigikohtu otſus, millega haſomini poolt määratud õppejõud Mutt ja Möll kohale jääwad, käiſid terwe rida lastewanemaid ja kohalikke tegelaſi lugupeetud õppejõududele õnne ſoowimas edukalt lõppenud protſesſi puhul.

Linnawalitſuſe kaotus on kohapeal üldiſeks kõneaineks. Rõhutatakſe linnawalitſuſe imelikku jonni ja poliitika mõttetuſt.

Üks kohalik wõimumees oli tõotanud, et kuigi Läänemaale kõik 160 lahtiregiſtreeritud õpetajat tagaſi ametisſe pannakſe — üht ometi ei ole nende hulgas, ſ. o. õp. Mutti, kes peab Haapſaluſt kaduma.

Kuid õnneks on meil erapooletu kohus.

Tüdrukud koſilastena.

Wirumaal elab taluperemees B., kelle tütar juba ammu asjata ootab koſilaſi. Ehkki tütre kaaſawara kaunis ſuur ja „wana" lahke mees, ei tihka keegi talule kosjamõttega läheneda.

Paar naabriwalla tüdrukut tahtſid wanapiiga kulul weidi nalja teha, panid poiste riidesſe ja ſõitſid kosja. „Mehi" wõeti talus muidugi ülilahkelt wastu, kostitati rikkalikult „hüwa roaga" ja kiideti rikkuſi. Wallatud plikad mängiſid koſilaſt terwe päewa. Õhtul lahkus „iſamees" taluſt, kuna „koſilane" iſe piiga juurde ehale jäi. Ei tea, kuidas aſi ilmſiks tuli, kuid warsti hakkas wanapiiga toas lahing, mille tagatipp oli ſee, et „koſilaſelt" meheriided ära rebiti ja ta järgiwäel taluſt wälja aeti.

Hooaja jooksul 10 tuhat wanni.

Pärnu ſupelusaſutuſe tegewuſe kokkuwõtteid.

Kokkuwõtted ſupelaſutuſe tegewuſe kohta on Pärnu linnawalitſus lõpetanud. Selle järgi on wanne antud kokku 9504. Kõige enam on wõetud mudawanne — 4189; ſiis jõehappewanne — 2202; rabawanne — 506; ſoolawanne — 898; puhtaweewanne 1431 ja wahuwanne — 188.

Keſkmiſelt tuli päewa kohta 80 wanni, kuna aſutis töötas 15. maiſt 10. ſeptembrini.

Wanne kaſutaſid kokku 640 iſikut.

Wõetud uudiswannide — wahuwannide — arw on küll wäike, kuid ſee oſakond oli eſimeſt aastat töötamiſel.

Rukki kokkuoſt algab.

Eſimeſena alustab kokkuostu Eesti Tarwitajate Keſkühiſus Jõgewal, Rakweres, Wiljandis, Tartus ja Tallinnas.

Ametlikult teatatakſe:

Nagu teada, ſünnib rukki kokkuoſt põllupidajatelt terawilja kaitſeſeaduſe aluſel mitte korraga, waid oſade kaupa. Eſimene oſa rukiſt ostetakſe wabariigi walitſuſe wastawa otſuſe põhjal 25. ſept. kuni 1. now. Sellel tähtajal wõib iga põllupidaja wastawa rukkimüügi awalduſelehe põhjal ära anda kuni 40 pd. temale müüa lubatud rukki hulgaſt. Oſt ſünnib kohemakſetawa raha eeſt wastuwõtu kohal. Kuna on aſutud ſeiſukohale, et rukki kokkuostu peakſid oma peale wõtma eraettewõtted, ſiis on enne rukki kokkuoſtmiſele aſumiſt tarwilik ſõlmida majandusminiſteeriumi ja asjaſt huwitatud ettewõtjate wahel wastaw leping. Lõpulikult on kokkulepe ſaawutatud Eesti tarwitajate keſkühiſuſega.

Eesti tarw. keſküh. algab rukkiostu juba laupäewal, 27. ſeptembril. Eſimeſes järjekorras ostab E. T. K. rukiſt wiies wastuwõtupunktis: Jõgewal, Rakweres, Wiljandis, Tartus ja Tallinnas.

Jõgewa wastuwõtupunktis wõiwad oma rukki ära anda 27., 29. ja 30. ſeptembril ning 1. oktoobril Härjanurme, Jõgewa ja Laiuſe waldade põllupidajad, kes rukkimüügi awalduſelehed ſisſe annud ja oma rukki äraandmiſepunktiks üleſſe andnud Jõgewa.

2., 3. ja 4. oktoobril wõiwad Jõgewal ära anda oma rukki Kaarepere, Kurema, Kuriste ja Waimaſtwere waldade põllupidajad. Rukis wõetakſe Jõgewal ETK poolt wastu Jõgewa Majanduſe Ühiſuſe laos.

Rakweres wõtab ETK rukiſt wastu Wakſali tän. 32/34 kohaliku weski ladudes. Rakweres wõiwad 29. ja 30. ſeptembril ning 1. ja 2. oktoobril oma rukki ära anda Rakwere, Wao ja Wohnja waldade põllupidajad.

Tartus wõtab ETK rukiſt wastu Tartu Majanduſe Ühiſuſe ladudes, Holmi t. 12., 29. ja 30. ſeptembril ja 1. oktoobril. Neil tähtpäewil wõiwad ſinna oma rukki ära anda Kambja, Pala ja Sootaga waldade põllupidajad. 2., 3. ja 4. oktoobril wõiwad ſamas oma rukki ära anda Wana-Kuuste walla põllupidajad. 6., 7. ja 8. oktoobril — Mäkſa walla põllupidajad.

Wiljandis wõtab ETK rukiſt wastu Wiljandi Põllumeeste Seltſi, Kaubanduſe oſakonna ladudes, Tallinna tän. 3. Wiljandis wõiwad 29. ja 30. ſeptembril ning 1. oktoobril oma rukki ära anda Wiljandi, Wiiratſi ja Uusna walla põllupidajad.

Tallinnas wõtab ETK rukiſt wastu oma ladudes Hollandi tän. 5.

Tallinnas wõiwad 1., 2. ja 3. oktoobril oma rukki ära anda Harku, Rae, Saku, Jõelehtme, Nehatu, Saue, Kurna ja Wääna waldade põllupidajad.

Põllupidajate tähelepanu juhitakſe ſellele, et eſimeſel rukki kokkuostu tähtajal rukiſt igalt üksikult põllupidajalt mitte üle 40 pd. wastu ei wõeta. Eriti aga tuleb tähele panna, et ETK ainult kuiwatatud rukiſt wastu wõtab ja ſeepäraſt põllupidajad, kes tahawad ära anda kuiwatamata rukiſt, ſeda praeguſel korral teha ei ſaa.

Lahkarwamiſed kaupm. ja majandusminiſteeriumi wahel.

J. Puhki arwates ei ſoowi miniſteerium wõtta enda peale oſa wastutuſt wilja eeſt. Kuna nemad ſuuremal määral wilja kokku osta kawatſewad, ſiis peaks oſa ſelleſt minema walitſuſe arwele ja wõimalikud kahjud riik kandma. Kaupmeeste teenistus on monopoli puhul wäike ja ſellepäraſt ei wõi nemad enda kanda wõtta ſuuremat riiſikot. Miniſteerium on ſeda põhimõtet küll tunnustanud, et oſa riiſikot peaks riigi kanda olema, kuid ſeda ei tahetud lepingus küllalt täpſelt fikſeerida, et hoida ära tulewikus ſekeldusi. Ei tahta iſe punkti peale panna.

Toimetuſe töö lõpul katkeſid läbirääkimiſed miniſteeriumi ja wiljakaupmeeste adwokaatide wahel.

Peale tarwitajate keſkühiſuſe ei ole majandusminiſteerium ſuutnud kokkulepet ſaawutada rukki kokkuoſtmiſe kohta. Wiimaſega on leping ſuuſõnaline. Üksikud wäikſemad kaupmehed on ka majandusminiſteeriumile teatanud, et nemad walmis on ſeniſtel tingimustel, mis ETK kohta maksmas, rukki kokkuoſtmiſt enda peale wõtma.

Lahkarwamiſed walitſewad praegu ſuurte kokkuoſtjate ja miniſteeriumi wahel. Kummalgi on oma lepingu kawa, mis teiſele poolele ei näi wastuwõetaw olewat ja ſellepäraſt keſtſid eile pealelõunat weel läbirääkimiſed. Miniſteeriumi arwates ei ole wiljakaupmeeste lepingus ſeiſukohad küllalt ſelgelt määratud. Ka on lahkarwamiſi rukki kadu kohta, kusjuures ſee protſent tarwitajate keſkühiſuſe juures on wäikſem kui tahawad jaada ſuured erakaupmehed.

Augusti wäliskaubandus jälle passiiwne.

Sisſewedu 8.390.300 kr. ja wäljawedu 7.703.500 krooni.

Riigi ſtatistika keſkbüroo kokkuwõtete järele on augustikuu wäliskaubandus käesolewal aastal ootamatult pasſiiwſeks oſutunud. Sisſewedu tähendatud kuul oli 39.374 tonni kaupu 8.390.300 krooni wäärtuſes eelmiſe aasta 11.199.800 kr. aſemel. Samal ajal oli wäljawedu 38.411.600 tonni kaupu 7.703.500 krooni wäärtuſes eelmiſe aasta 12.800.000 kr. aſemel. Nii on ſiis ſisſewedu wäljaweo ületanud 687.000 krooniga. Kahanenud on mõlemal pool kõik pearühmad. Nii on ſisſeweos kahanenud toidu- ja maitſeained 1 miljon krooni. Selleſt langeb terawilja peale 600.000 kr., kuna 200.000 langeb kalade arwele. Toores- ja poolwalmisſaaduſed on ſamuti miljon krooni wõrra langenud. Kõige ſuurem tagaſiminek on ſündinud loomariigi ainete arwel. Walmisſaaduſed on wäliswaluutat nõudnud 800.000 kr. Suurem kahanemine on tekſtiilſaaduste alal — umbes weerand kogu rühma ſummaſt.

Wäljaweos on 40 protſenti annud toidu- ja maitſeained — 3.361.100 kr. Wõrreldes eelmiſe aasta augustiga on ſiin üle 1,5 miljoni kr. wähenemiſega tegemiſt. See langeb ainuükſi karjaſaaduste arwele. Toores- ja poolwalmisainete wäljawedu kahanes 3.988.400 kroonilt eelmiſel aastal 1.680.000 kroonile. Suurem oſa ſelleſt langemiſeſt langeb metſamaterjali arwele. Walmisained on ka wähenenud ja nimelt 3.809.300 kr. 2.601.300 kroonile. Põhjuſeks on tekſtiilſaaduste tagaſiminek.

Käesolewa aasta wäliskaubandus 8 kuu jooksul on pasſiiwne 5 miljoni kroonile, kuna ſisſewedu oli 68.090.700 kr. ja wäljawedu 63.257.200 krooni. Eelmiſe aasta arwud ſama aja kohta olid 83.437.100 kr. ja 75.151.700 kr. Pasſiiwſus läinud aastal oli ſeega ſuurem.

17 piimatalitust likwideerimisele.

Nõupidamiſed põllutööminist. lõppeſid.

Kolmepäewaliſe töö järele lõppeſid eile põllutööminiſteeriumis põllumajanduslikſte keſkorganiſatſioonide, wõielsportööride, piimatalituste jne. eſindajate nõupidamiſed piimatalituste wõrgu korraldamiſe asjus.

Nõupidamistel kiideti peajoontes heaks põllutööminiſteeriumi poolt wäljatöötatud piimatalituste liigitamiſe kawa, tehes ſelles waid mõned arwuliſed muudatuſed. Lõpulikult jäädi nelja liigi juure, milleſt eilſes lehes lähemalt teataſime. Eſimesſe liiki kuulub 210 ühispiimatalituſt, teiſe — 54, kolmandasſe — 37 ja neljandasſe 17 piimatalituſt.

Eſimesſe liiki kuuluwad piimatalituſed on kõigiti elujõuliſed, kuna teiſe liigi toetamine laenude näol tunnustati hädawajalikuks. Kolmandama liigi piimatalituste arendamine jäeti kohalikkude tegelaste eneste hooleks. Riik neid laenudega ei toeta. Tegelik elu peab iſe näitama, milliſed neiſt ſuudawad elujõulisteks kujuneda, milliſed tulewad likwideerida.

Neljandasſe liiki kuuluwatel piimatalitustel puuduwad igaſuguſed eelduſed elujõulisteks arenemiſeks, mispäraſt otſustati ſoowitada neid praeguſel kujul likwideerida, liituda ſuurematega wõi kujundada kooreſaamadeks.

Nõupidamiste lõpul kaaluti ka abinõuſid, millistega oleks wõimalik ära hoida elujõuetute ettewõtete aſutamiſt edaspidi.

„Tegur'i" tehas jääb seisma?

Wene-Balti tehaſe pärandus.

(Meie kirjaſaatjalt traaditeel.)

Tartu, 26. ſept. Tartu ſuurem metallitehas „Tegur" on öelnud üles oma töölistele, kuna tehas enam rahaliste raskuste päraſt ei ſuuda edaſi töötada. Kui Tallinnas peetawad läbirääkimiſed tulemuſi ei anna, antakſe töölistele lõpuarwed 4. oktoobril, ning tehas jääb ſeisma. Tehaſe direktor Siſaſk wiibib praegu Tallinnas, et rääkida läbi tehaſe edaſitöötamiſe asjus Pikalaenu pangaga.

13. ſeptembril wõttis Pikalaenu pank kõik laod ja poolwalmis wabrikaadid oma kätte, ning pani kasſasſe kaks oma ametnikku, kes ſisſetulewad ſummad kandſid Pikalaenu panga arwele.

„Teguri" wõlg ulatab käesolewal ſilmapilgul 47 miljoni ſendile, milleſt Pikalaenu pangale wõlgnetakſe 32 miljonit. Tehaſe juhatus ſeletab raskustesſe ſattumiſt Wene-Balti tehastelt ülewõetud rauamaterjali realiſeerimiſega, milleſt ei ſaadud loodetawat tulu. „Teguril" on tulnud maksta ajajooksul 14 miljonit ſenti protſentideks, kuna Wene-Balti tehastelt ülewõetud materjali wäärtus ainult 11 miljonit ſenti.

Õnnetu ladude ülewõtt Wene-Balti tehaſelt, misſuguſeks asjaoluks „Tegur" weel teatud poolt oli ſunnitud, paiskas ſegamini muidu korralikult töötawa tehaſe rahaasjad.

Wabanew perſonaal on ſuur 116 iſikut, enamalt jaolt waranduſeta tööliſed.

Psjatundjad suitsetajad

on juba ammu selgusele jõudnud, et meie ainult maitsevaid ning häid paberosse valmistame.

Baar 25 tk. — 35 snt.
Stella 20 tk. — 25 snt.
Diva 25 tk. — 25 s.
Niilus 20 tk. — 15 sentl.

Tähelepanu!

Meie vabrikus puhastatakse tubakat pneumaatilisel viisil tolmust ja teistest kahjulikkudest lisandustest.

A.-s. „Laferme".

Eesti-Soome üliõpilaspäewad Helſingis.

Awamiſeſt wõtab oſa ka Soome preſident.

Helſingi, 25. ſeptembril. Peajoontes on Eesti-Soome üliõpilaspäewade eeskawa kokku ſeatud järgmiſelt: Eesti külaliſed jõuawad reedel, 3. oktoobril aurikul „Viola" kella ½3 paiku Helſingi. Sadamasſe kogunewad ſeks ajaks kõik Helſingi üliõpilaskonnad in corpore ja üliõpilaste laulukoor. Sadamaſt minnakſe ühiſes rongikäigus wanasſe üliõpilasmajja terwituskohwile. Õhtul on Wanas üliõpilasmajas Helſingi üliõpilaskonna poolt korraldatud wastuwõtupidustus. Laupäewa hommikul waadatakſe Rahwamuuſeumi ja Ateneumi. Kell 14 on Wanas üliõpilasmajas üliõpilaspäewade ametlik awamine, milleſt wõtab oſa loodetawasti ka wabariigi preſident. Awamiseeskawa on järgmine: muuſika üliõpilaskoori poolt, awamiskõne üliõpilasliidu abieſimehe üliõpilaſe Kuuſisto poolt, terwituſed, juhatuſe ja ſekretariaadi walimine, komiſjonidesſe jagunemine ja laul „üliõpilaslaulikutelt". Õhtul on komiſjonide eſimene koosolek. Peale ſelle on wastuwõtmine oſakondades ja kaubandusüliõpilaskonnas.

Esmaspäewal päewaſe kiirrongiga ſõidetakſe Turgu. Teiſipäewal lõpewad üliõpilaspäewad Turus. Kolmapäewal ſõidetakſe päewaſe rongiga Helſingi ja neljapäewal on äraſõit Tallinna.

Wõru ärimehelt presſiti raha.

Tundmatud wajaſid 500 krooni.

(Meie kirjaſaatjalt traaditeel).

Wõru, 26. ſept. Kohalikule ſuurkaupmehele Meier Goldbergile ſaadeti eile ſalapärane kiri. Kuna ärimees arwas ſiin olewat tegemiſt uue aasta õnneſoowiga, oli ju juutidel 25. ſept. uusaasta, ſiis awati kiri heas lootuſes, leida ſealt eeſt midagi meelepäraſt. Kirjas nõuti aga kurjalt ja ähwardawalt raha ja kästi ſeda panna teatawasſe kohta ja nimelt 500 krooni.

Goldberg ſeda ei teinud, waid teatas asjaſt ametiwõimudele, kes alustaſid juurdluſt.

Elegantseid, mugavaid, tugevaid
daamide jalanõusid
mehaan. tööst.
„Flamingo"
meesterahva jalanõud
laste-, võimlemis- ja hommiku-
kingi
kalosse
kuulsa märgiga
Treugolnik-Savio
(Soome) ja teisi
Kõrgemas headuses
SOOVITAB KAUPLUS
„Flamingo"
Vanaturukaelas 3,
raekoja juures.

Soome eduskunna uus maja walmib.

Helſingi, 26. ſeptembril. Uus eduskunna hoone ſaab walmis tulewa aasta alguks. Senine wana maapäewahoone, kus peeti eduskunna komiſjonide koosolekuid, antakſe wabariigi walitſuſe eilſe otſuſe järgi teaduslikkude ſeltſide kaſutada.

Ajateenijaid ootab teenistuſeſt wabanemine.

Wabariigi walitſus otſustas 23. ſeptembril: 1) wabastada tegelikuſt kaitſewäeteenistuſeſt 30. ſept. 1930. aasta ajateenijad: a) kes teenistusſe astuſid 1929. aasta jaanuari kutſega ja ſundaega teeniwad auto-tanki rügemendis, ſidepataljonis, pioneerpatalj., raudteekompaniis, merewäes ja merekindlustes; b) kes teenistusſe astuſid 1929. a. ſept. kutſega ja ſundaega teeniwad jalawäes, ſuurtükiwäes, ratſawäes, ſoomusrongi-rügementides, lennuwäes (wälja arwatud lennukooli awiomotoristide klaſs) ja pioneerpataljonis (wälja arwatud raudteekompanii); 2) edaſi lükata kuni 30. oktoobrini 1930. a. nende p. 1-b tähendatud keſkkooli ja kõrgema haridusega ajateenijate tegelikuſt teenistuſeſt wabastamine, kes on lõpetanud aſpirantide klasſi ja wiibiwad wäeoſades jao ja rühma juhtimiſe praktikal täiendusohwitſerideks ettewalmistamiſeks.

Misſos tabati ſalakaubana ſisſetoodud eetrit.

Wõru, 26. ſept. Eile tabati Misſo wallas wene rahwuſeſt kodaniku Iwan Nebõkalowi juureſt 2 kümneliitriliſt plekknõu eetriga, mis ſalakaubana ſisſe toodud. Läbiotſimine keſtis terwe päewa, enne kui ſuudeti midagi leida. Leiti ka ſuuremal arwul tühje plekknõuſid, mis lõhnaſid eetri järgi.

Riigil 184.898 krooni ülejääki.

Aruanne riigikogule eſitatud.

Neljapäewaſel wabariigi walitſuſe koosolekul otſustati riigikogule eſitada 1929/30. a. riigi eelarwe täitmiſe ja kasſa aruanne. Selleſt on näha, et läinud aasta tegewuſes oli puhas ülejääk 184.898 krooni 44 ſenti. Kuluſid oli 95.739.504 krooni ja tulnüd 95.924.403 krooni.

Kommunistide wangistamine Soomes.

Helſingi, 26. ſeptembril. Poliitiline politſei arreteeris Hartolas kolm kohalikku kommuniſti, kes olid ſeal aſutanud kommuniſtliku erakonna komitee. Kinniwõtmiſel hakkaſid mehed ſõjariistus wastu. Üks neiſt pääſis alul põgenema, kuid tabati hiljem.

Turus wangistati neil päewil neli kommunistide ſalaagenti ja konfiskeeriti hulk wärsket kommuniſtlikku kihutuskirjanduſt.

Mälestusſammas Läti ſõduritele Tartus.

Pühapäewal awatakſe Tartus mälestusſammas ilmaſõja ajal ſurma ſaanud ja ſurnud Läti ſõduritele, kes Tartu maetud.

Auſamba awamiſele tulewad ja jõuawad pühapäewa hommikuks Tartu — Läti kaitſeminister kindral Watſietis, kindral Auſan, kol.-leitnant Miednins, Läti „Sõduri" toimetaja, kapten Miednits, leitnant Konstans ja auſamba komitee liikmed — õpetaja Berg, õpetaja Apkaln, J. Lasmann ja leitn. Schumann. Tallinnaſt ſõidawad Eesti kaitſeminister O. Köster ja Läti ſaadik Zarinſh. Wiimane ſõidab Tartusſe täna hommikul autoga.

Wargad kaitſewäe kraamilaos.

Kaks ſisſemurdjat tabati.

(Meie kirjaſaatjalt traaditeel).

Narwa, 26. ſept. Täna ööſel tungiti Jaani kindluſes aſuwa 1. jalawäerügemendi 6. kompanii ladusſe ſisſe ja wiidi ära mitmeſuguſt kraami. Walwepoſt tabas 2 waraſt. Palju kraami ära wiidi, pole teada.

Erapangad wõtawad tulumakſu wastu.

Tulumakſu makſjate ſoowidele wastu tulles on Tallinna, Nõmme ja Tartu pangad annud oma nõusoleku 1930. a. tulumakſu wastuwõtmiſeks.

Major Maſing,

ſenine kaitſewäe eſindaja Lätis ja Leedus, kelle aſemele nimetati kol. Kohal, on 1. oktoobriſt määratud kaitſewägede ſtaabi A-jaoskonna ülemaks, mille ülesandeks on wäliſühenduste pidamine.

Merimehel ja trükitöölisel puruſtati käſi.

Eile jäi Balti päästeſeltſi praamil „Weſtil" teeniwal merimehel Harry Tomſonil parem käſi praamitrosſide wahele ja muljuti puruks. Tomſon toimetati haigemajja. Ta on 16 aastat wana.

Samal ajal toodi linna haiglasſe trükitööline Andrei Soito, 16 aastat wana, kes kätpidi trükimaſina wahele oli jäänud, kus pahemaſt käeſt wigastada ſai.

Kolmas õnnetus töö juures juhtus reedel keſkpäewal ſadamatehastes. Siin jäi tööline August Alberg maſinate wahele ja ſai kehaſt tõſiſelt muljuda. Ka Alberg wiidi haiglasſe.

Ilmateated.

Loodetaw ilm laupäewal, 27. ſept.

Eſialgu merel weel kohati kõwad, maal keſkmiſe kiiruſega lõunakaarte, päraſt raugewaid ja üle lääne loodesſe pöörduwaid tuuli. Pilwine ning paiguti udu ja wihma wõimaluſed. Temperatuur wähe madalam.

Eestis oli eila 12—15 kraadi, ööſel 5—11 ja täna hommikul 9—12 kraadi ſooja.

Korteriſt wäljatõſtmiſe hirmul — nuga wereſoontesſe.

Pilt Kopli eluſt.

Reedel keſkpäewal lõikas Koplis, Wene-Balti tehaſes elutſew Perſia riigi kodanik Elwiine T., 31 aastat wana, omal mõlema käe randmesſe haawad. Ta toimetati linna haigemajja, kus arſt wigastuſed kergeks tunnistas.

E. T. abiellus perslaſega käſikaupmehega. Kas majanduslikſe raskuſe wõi mõnel teiſel põhjuſel ei lahendanud abielupaar üüri wahkorda majaomanikuga ja perekond mõisteti korteriſt wäljatõſtmiſele. Eile, weidi enne kohtupristawi kohaletulekut wõttis naine noa ja lõikas ſellega oma mõlemasſe käſiwarde randme kohale haawad.

Mis põhjuſel ta ſeda tegi, pole teada, kuid arwatawasti ſündis ſee korteriſt wäljatõſtmiſe kartuſel, ei ole ju naljaaſi wastu lähenewat talwet ulualuſt kaotada, pealegi, kus perekonnas weel rinnalaps.

Kohtupristaw, kes warsti päraſt aſet leidnud juhtumiſt kohale ilmus, lükkas korteriſt wäljatõſtmiſe eſialgu edaſi.

Pihlakamarjad hinnas.

Tänawu on pihlakapuudel raske kanda oma koormat, okſad kumarduwad maani marjakobarate raskuſe all. Ei jõua koormat kuigi palju kergendada ka linnud. Nad leiawad weel metſaſt toitu.

Nüüd on hakatud pihlakamarju turul müüma. Nõmme aednikud küſiwad liitriſt 5 ſenti, Tallinna turul 10 ſenti liiter.

T. Snellman Eesti kaitſeliitlaſeks.

Soome ſaatkonna ſekretär Teo Kaarlo Snellman on astunud kaitſeliidu Tallinna malewa Toompea malewkonda toetaja liikmena.

Rohuküla ſadam

peaks likwideerimiſele tulema.

Laewas tahtis, et pidime Wenelt pärima mõndagi, mida meile otſekohe poleks tarwis olnudki juba üksinda nende kulude tõttu, mis nad nõuawad. Üks ſäherdune pärandusobjekt on Rohuküla ſadam, mis aſub 8 kilomeetrit teinepool Haapſalu linna. Enne maailmaſõda ei teadnud iſegi kõik Haapſalu elanikud, mida Rohuküla endaſt kujutab ja kus ta aſub.

Eſimene ſõja-aasta näitas, et ſõjategewus hiljem wõi warem koondub Riia lahe piirkonda. See asjaolu dikteeris wenelastele ette luua wõimalikult ruttu kuhugi Muhu wäina piirkonda toetuspunkti. Paremat kohta ſelleks, kui Haapſalu — ei wõinud olla; et aga Haapſalu laht liig madal — jäädi Rohukülale peatuma, kuhu ka kohe raudtee ja tarwilikud hooned ja ſillad ehitati ja ſüwendustöid hakati tegema. Kõik tehti nii kiires korras, et iſegi ei jõutud maa- ega merepõhja uurimiſi ega muid eeltöid ega plaane teha.

Enne ſõda oli Rohukülas olemas üks jupike primitiiwſet ſilda ja rannas üks ait, mille oli oma tarwis ehitanud kohaline mõiſaomanik, aastat 30 warem. Sama ſillajuppi hakati kohe pikendama ja paremat kätt ſelleſt ehitama lainelõhkujat muuli. Wiimane oleks tarwis olnud ehitada waſakkätt, ſ. o. lõuna poole, kuſt poolt peaaegu alati puhuwad kõwad tuuled ja kuſt lainel on ruumi hoogu wõtta. Muuli ehitamiſeks müüſid kohapealſed elanikud omad põliſed kiwiaiad maha ja wedaſid kohale, teenides ſellega ſuuri ſumme.

Nii tekkis Rohuküla — ilma miski plaanita ja jupikaupa. Mis igakordne laewastiku juhataja arwas tarwis olewat ehitada ja kuidas, nii ka ehitati.

Kiirelt ja ilma põhja uurimata ehitatud ſild oli nii nõrk, et laewa ſhwartimiſe puhul liikus ja kõikus, nagu oleks olnud aiateiwasteſt ehitatud. Mis ka wäga aruſaadaw, ſeſt merepõhi ſeal on wedel liiwmuda, nagu enamasti igal pool Haapſalu kandis, ning paar meetrit ſelle all paelademed.

Rohukülal oli ſõjas ſuur ſtrateegiline tähtſus; iſeäranis weel ſeetõttu, et ſakslastel ſelle olemasoluſt aimugi ei olnud. Nende teades pidi wenelaste toetuspunktiks Riia lahes Pärnu olema, millega on ſeletataw ka, et 1915 a. ſakslaſed ſulgeſid Pärnujõe ſuu, uputades ſinna oma kolm wana aurikut.

Okupatſioonipäewil oli mul ſakſa merewäelastega kokkupuutumiſt — nad olid ſiis wäga uudishimuliſed teada ſaama, kuidas ometi wenelane ſellega hakkama ſai — luua nii kiiresti Rohuküla toetuspunkti ja wiia läbi Muhu wäina Riia lahte oma ſuuri ſoomuslaewu, mis iſtuwad wees 26 jalga, kuna Muhu wäina laewaſõidu tee on kõigeſt 15 jalga ſügaw, — kas mitte inglaſed pole ſeda tööd teinud, ſeſt wenelasteſt poleks nad kunagi ſäherduſt agaruſt ja ettewõtlikkuſt oodata wõinud. Pidin ſiiski ſakslastele tõendama, et wenelaſed ſelle töö ilma wõõra abita ja nõuandeta korda ſaatſid — ja mõne kuu jooksul, pannes tööle kõik ſaadawalolewad ſüwendajad.

Ka teataſin neile, et juba 1910. aastal Muhu wäina ſtrateegiliſe tähtſuſe kawa ja ſealſe uue laewaſõidu tee algkawandi, kuſt päraſt 26 jalga iſtuwaid laewu läbi wiidi, tegi ja eſitas ſellekordſele merejõudude juhatajale admiral von Eſſen'ile ja hüdrograafia walitſuſele wene merewäes teeninud eeſtlane kapten S. Wiimane teade oli ſakslastele meelt mööda, ſeſt nende arwamine, et wenelane pole ſeda plaani wälja mõelnud, olla ikkagi tõde.

Kui ſakslaſed Saare- ja Hiiumaa wallutaſid, puruſtaſid ja põletaſid wenelaſed Rohukülas kõik, mida ſuurema waewata lõhkuda ja põletada ſai. Peale ſõda kaotas Rohuküla igaſuguſe tähtſuſe. Iſegi kohaline tähtſus puudub tal, ſeſt Haapſalu on ſelleks liig ligidal. Riigile oleks kõige kaſulikum, kui Rohuküla ühes oma raudteega oleks kohe likwideeritud, nagu ſeda paljude ſõjapidamiſe ehituste ſuhtes tehti. Aga ſeda ei tehtud — wiſt oldi arwamiſel, et kui juba nii palju on ehitatud ja merd ſüwendatud — iſegi kaks ſuurt basſeini ſadamas juba peaaegu walmis, ſiis peaks ikka katſuma aſjal hinge ſees hoida, kuigi ſee alguſes kahju tooks.

Nüüd on aga juba ammu igale wõhikulegi ſelge, et Rohuküla peale ei ole põhjuſt mitte punaſt pennigi kulutada, ſeſt tal ei ole ei praegu ega ka tulewikus mingit wäljawaadet ſaawutada minimaalſetki majanduslikku tähtſuſt, igatahes lähema 50—60 aasta kestes mitte. Laewad, mis ſeal peatuwad — wõiwad Haapſalus peatuda, nagu ſee enne Rohuküla ehituſt aſet leidis. Nende 20—30 reiſija jaoks, kes Rohukülaſt läbi ſõidawad, pidada ülal 8-kilomeetrit raudteed ja ſadamat, on praeguſel rahawaeſel ajal raharaiskamine. Iſegi loodus tuletas meile ſeda meelde, kui hiljuti hakkaſime ſeal betooni ſilla jäädwustamiſeks tarwitama — ſild ei kannud ſeda raskuſt wälja ja hakkas wajuma.

Rohuküla oleks üksi ſel puhul allesjäetaw, kui ſinna aſutataks ſuurem ettewõte, kas tſemendi- wõi mõni muu tehas, mis wõtaks oma alla ka Ungru mõiſa hooned, mis ſeal ligi 30—40 aastat pooleli ehituſel ſeiſawad ja häwinewad. Kui aga midagi ſelleſarnaſt ei kawatſeta, ſiis peaks Rohuküla likwideerimiſe küſimus kohe kaalumiſe alla wõetama, ſeſt Wirtſu raudtee walmiſſaamiſega kaotab Rohuküla ſadam ja raudtee oma wiimaſegi olemasolu mõtte.

—ll—

Kaitſeliit ja ſalakütid.

Üks ſalaküttideſt määratakſe kompanii pealikuks, teine heidetakſe wälja!

Miks kaheſugune mõõdupuu?

Ajakirjandus on märkinud, et nagu jumal kord tegi wahet wee ja wee wahel, nii ka kaitſeliidus Wiljandimaal wahet tehakſe ſalaküti ja ſalaküti wahel. Nõnda loeme üheſt leheſt:

> **Umbes ſamal ajal, kui Puiatus öeldakſe kaitſeliitlaſi ſalaküttimiſe päraſt wälja heidetud olewat, on määratud teiſes Sakalamaa nurgas, nimelt Wana-Põltſamaal, kompaniiülemaks hr. Aleksander Kuuſt, kes juſt enne ſeda määramiſt ſalaküttimiſe päraſt trahwida on ſaanud. Weel waremini hoiti Tarwastu kaitſeliidus ſuure au ſees ühte kaitſeliitlaſt, kellel ſalaküttimiſe päraſt rida protſeſſe oli. Samuti on mujalgi küllalt teada kaitſeliitlaſi, kelle küttimiſekirg aastakümneid juba üldiſelt teada on, kuid keda keegi ſellepäraſt kaitſeliiduſt wälja heita ei mõtlegi.**

Seda teadet pole kaitſeliidu juhatus mõtelnudki öiendada. Kas on ſiis ime, kui keegi uskuda ei taha, et wäljaheitmine on ſündinud ſalaküttimiſe päraſt.

Puiatu kaitſeliiduſt wäljaheidetud hr. Piir ja Jürgenſon ning ka Puiatu malewkonna pealik kinnitawad kategooriliſelt, et Puiatu wäljaheitmine on ſündinud ainult poliitiliſtel põhjustel. Seda on mõlemad wäljaheidetud ka juurdluſe tegemiſel kindlal ſõnal wäljendanud ja kapten Triiki hirmutamiſeſt hoolimata on öelnud, et neil püſſid juſt ſellepäraſt käeſt ära wõeti, et malewa pealik tahtnud Tallinnasſe minna wiiki pöörama ja nemad pole tahtnud ſeda kaaſa teha.

Sellepäraſt on meil küll rohkesti põhjuſt ütelda, et Puiatus paremate laskurite eemaldamine kaitſeliiduſt, olgugi ſalaküttimiſe ettekäände all, Wiljandi malewa pealikule ſugugi au pole teinud.

Ja kui juba kohtulaual nii tähtis ülesanne on otſuſtada, kes kaitſeliitu ſünnib, kes mitte, miks ſiis major Sood nii ſuure innuga igalepoole kaitſeliitu panti toppida? Kas „Kaja“ ka ſelle üle natuke järele ei mõtleks? Wõi on ſekeldused maiſe warandusega wähem määriwad kui ſalaküttimine?

Ei ſaa Tänawat puhtaks!

Iſegi matemaatika lüüakſe uperkuuti.

Läänemaa wõimuwalitſeja, Tänawa puhtakspeſemiſe püüetes läheb ſotſide häälekandja nii kaugele, et püüab ſelgeks teha, nagu oleks 20 rohkem, kui 150. Seſt koolide wõrgu kokkutõmbamine wähendas Läänemaal õpetajakohtade arwu paarikümne wõrra, Tänaw aga paiskas uulitſale terwelt 150. Nüüd teeb ſotſide lehe joonepealne Mos Kito, kes tõſiaſju ſama wabalt parandab, kui oma kõnede ſtenogrammegi, Käojaani ja ei ſaa kuidagi aru, miks ſüüdiſtada Tänawat wanade õpetajate kuuſe alla wiskamiſe päraſt.

Aumeheliikkuſeſt ja teisteſt niiſuguſteſt mõiſteteſt, milleſt „Rahwa Sõna“ toimetuſel aimduſtki ei ole, ei tarwitſeks nad üldſe rääkida. Nende Joonaſele on küll wõimaluſt antud üksikus kohas nende mõiſtete tähtſuſe üle järele mõtelda, kuid kaſu pole ſelleſt wähematki tulnud.

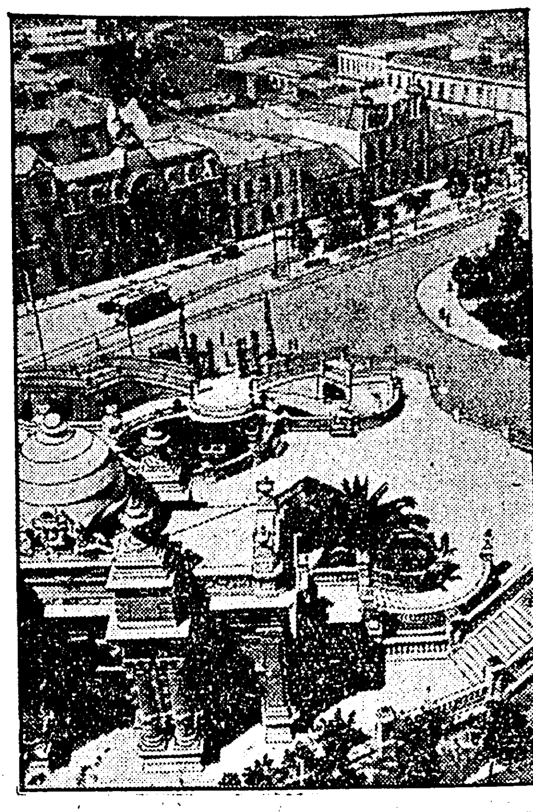

Boliiwia, Kuuba, Peru, Argentiina rewolutſioonide järele on nüüd ka Tſhiilis puhkenud rewolutſioon. **Pildil:** waſakul — waade Tſhiili pealinnale Santiagole. **Paremal:** Ibanez del Campo, Tſhiili preſident.

Wallakaſſa laenuaſutuſeks.

Järwakandis wallaſummad 1924 a. peale eraiſikute käes!

Maawalitſustele ſaadetud ringkirjas juhib kohtu- ja ſiſeminiſteerium tähelepanu asjaolule, et Harjumaal Järwakandi wallawalitſuſe rewideerimiſel on ſelgunud ſeiſukord, kus wallawalitſus on annud wallakaſſa ſummadeſt üksikutele kodanikkudele laene, milliſed laenud on pikendatud aaſt-aastalt ning ſeiſawad tagaſi nõudmata 1924 a. alates.

Miniſteerium palub maawalitſuſt järelwalwe korras nõuda wallawalitſustelt ſelliste ſeaduſewastaste laenude andmiſe ajawiitmata lõpetamiſt, ſamuti nende laenude tagaſinõudmiſt kõigis waldades, kus neid on antud.

Miniſteeriumi korralduſe täitmiſeſt tuleb maawalitſustel ette kanda hiljemalt 30. märtſiks 1931.

Wenemaa ehitab moodſaid linnu.

Pildil: Frankfurdi ehitusnõunik arh. E. May, kes ühes 23 kaastööliſega 1. oktaabriſt Wenemale ſõidab, et Nõukogude riigis moodſaid linnu ehitada.

Paldiski keskkool ſai ajutiſe juhataja.

Kuna Harju maawalitſuſe poolt Paldiski ühisgümnaaſiumi juhatajaks walitud J. Käis ei ſaa enne 1. jaanuari 1931. a. kohale aſuda, regiſtreeriti haridus- ja ſotſiaalminiſteeriumi koolivalitſuſe poolt Paldiski ühisgümnaaſiumi juhataja kohustetäitjaks ſama gümnaaſiumi õpetaja Hartwig Reinwald, kes juhataja kohuſeid täidab kuni walitud juhataja kohaletulekuni.

Uus Läti konſul Walgas.

Neljapäewal, 25. ſlp. aſus Walka uus Läti konſul Otto Hasmans. Samal päewal tegi uus konſul wiſiidi linnawalitſuſele ja teistesſe ametaſutustesſe. Et hra Hasmans ennemalt teeninud Eestis, ſiis waldab ta Eesti keelt.

Vaadake järele,

kas on lastel kõik koolitarbed käes. Hooletut ootab koolis karistus. Meie arvates puudub veel mõnigi asi, olgu koolikott, raamat, kaustik, pliiats, joonlaud, värvid või muud. Igal vanemal on kallis tema laps. Ärge saatke last kooli, pannes temale kaasa võileiva aialehe paberisse mässitult. Tarvitage K-ü. Rahvaülikooli punase etiketiga tervishoidlist võileivapaberit. Hommikust õhtuni on meie äriuksed teile avatud.

Te teate ju, kus asuvad „Rahvaülikooli“ kauplused. Üks — Harju tn. 48 ja teine Jaani tn. 6. Me ootame teie külastamist.

K-ü. Rahvaülikool.

Balder Jaan

Pimedad korterid.

See, mis walminud warjatult aias,
mis küpſenud kaitstult triiphoones —
ſellega on aſjad kõigiti joones,
ſellele olen mina ja ſina maias.
Ratas weeretab wilja turgu,
mind ja ſind pole waja meelitada
reklaamiga —
waim kas wõi nälga ſurgu,
kuid kõhtu peame täitma maguſa kraamiga.

Kunsti triiphooneks ateljee,
klaaſide all kaswatatakſe hingele marja.
Mina ja ſina ei warja,
et wähe huwitab meid ſee.
Me ei mõiſta iſegi — wõtaks tonti —
kuis me keelele anname maguſat mammu,
hammastele kultuuriliſt chlorodonti —
hingele ei mingit rammu,
ei ka läikimapanewat poleeri.
Hing meis lehmana ei ammu,
me ei oska ta nõudeid weeri —
ſellepäraſt me temaga ei ſammu
ſinna, kus wärwide kirew karjamaa,
kunstiſaaduste tagaſihoidlik paraad.

Mõtlen, milliſe wõimuga
wirgutada minu ja ſinu hinge?
Tean, ſeda ei ſaa teha ſõimuga.
Följetoniga ja karikatuuriga
ja muidu üleolewa praganiſega
wõime teha rahwa ümber pilkeringe —
ent ſeega ei wii teda kunsti jagamiſele,
waid üha kunstiſt kaugemale ſuure tuuriga.
Kuidas wiia kunsti rahwa hulka,
kuidas kunsti juure talutada masſi?
Kuidas leida taktipulka,
millega wirgutada hinge alti ja basſi?
Pealekäimine eemale tõukab,
ſunniwiis teeb wastumeelſeks.
Millega äratada lehwas ja jõukas
tarwet turnida tuimaſt ilumeelſeks?

Ei mina ega ſina näe hingeſoppi,
ſuurt niiſuguſeſt aſjaſt ei taipa.
Aga korteriſſe oskame nina toppida,
näha ſeinu, lage ja waipa.
Korter on inimeſe triiphoone,
ſiin hoiame end nagu wõõramaa palmi.
Korter on hinge hoone —
ſiin hing peab küpſema ja walmima.
Tühjad ſeinad — hall pilwine taewas;
päikeſeta taim jääb kängu.
Taim kiratſeb pimeduſewaewas,
wajub nõrgana walguſt otſides längu…
Waatke maalil wärwide walgusmängu!
Maal on korterile päikeſeks.

Ärge jätke end pimeduſſe,
eriti kui toas on lapſed wäikeſed!
Seinad on kurikawalad
paljastama inimeſt armutult.
Siit wõib iga wõõras lugeda
ſu waimliſt tõntſuſt ja hinge tühjuſt
Siit wõib wälja wahtida
ſu halb maitſe. Wõtad maha ämblikuwõrgu,
et ſee ei paljastaks wõõrale ſu lohakuſt.
Aga wõõras oskab wahtide
ſu kuldraamideſt prahti.
Kas me ei tuulutaks tubaſid,
raputaks raamideſt wälja rämpſu?
Kas me ei ſammuks ſinna,
ſus maalide paraad —
walima päikeſt oma kodule!

Kui Peipſi mees ehitab lotja.

Kui Peipſi lodjad uniſelt Emajõge wõi lagedat järwe mööda edaſi ujuwad, raskeſt puukoormaſt pea ääreni wettewajunult, ſiis tundub küll, et nood laiſawereliſed, kohmakad „laewad“ ammu oleks pidanud muuſeumi purjetama. Raske on neid Peipſi kilpkonni wedada aurikuga, weel raskemalt aga liiguwad nad edaſi tuule jõul, ehkki hiiglaſuur puri pool maailma näib katwat. Omanik iſe aga lebab ſeliti lodjalael, plotski hambus ja temal näib ükskõik olewat, kas jõuab pärale aasta wõi kümne aasta päraſt. Peaaſi kui päris ſeisma ei jää, ſiis on kuri wandumine lahti.

Wõiks arwata, et lodjad on ſäilinud wanaſt ajaſt ja neid lihtſalt ei taheta weel ära lõhkuda. Kuid aſi pole nii. Iga aasta ehitatakſe paar lotja juure, muidugi iſaiſadeſt päritud plaani järele, ſ. o. mitte piklikke merealuſe taoliſi laewu, waid täiesti pajakujuliſi. Peipſi wenelane hoiab ju wanadeſt traditſioonidſt ingliſe wiſadusega kinni.

Täpſelt äramääratud traditſioonide järele ſünnib ka kogu ſee lodja ehitamine. Puuſepad, kes ehitaſid tänawu lodja ühele L. küla wenelaſele, jutustawad oma tööſt mõndagi huwitawat.

Talwel käinud peremees tööliſtega metſas kohaſeid mändi walimas. Suure wene kirwega koputanud ta iga ſirge männi külge, pannud ſiis kõrwa puu juurde ja kuulatanud teraſelt. Oli männil hea heli, wõeti ta ära. Mees oma ebauſklikkuſes aga ei käinud proowimagi mändi, mille ladwas iſtus wares wõi harakas. Need kurjad linnud pidawat kindlasti häda tooma.

Kewadel wara ſeati telingud üles ja laſti, nagu õige riſtiinimeſe kombel kunagi, papil tulewane lodi „ſiſſepühitſeda“. Siis järgneſid liigud, millede tagajärjel nädalapäewad kaſſiahastuſt põdeſid tööliſed, lähedaſed tuttawad ja preeſtergi. See pidi olema eſimene „merehaigus“. Nüüd ei pruukinud wiinaga kitſi olla, ſeſt järwel ſaawat „kaſſihaiguſt“ põdeda ilma wiinatagi.

Nüüd pandi põhjakaared püſti ja hakati lodja jaoks laudu painutama. Selle töö juures ſaab mõnigi mees wastu eneſe tahtmiſt toreda ſalto. Lugu on nii, et Peipſi mehed töö juures palju uuemaaja tööriistu ei tarwita. Kirwes ja ſaag, ſee on peaaegu kõik. Kui nüüd laud on üht otſa pidi pööna külge kinnitatud, hakatakſe teda lihtſalt omal jõul painutama. Köiſi wõi muud abiks ei wõeta. Tihti aga libiſeb laud meeste käeſt lahti ja ſiis käib plakſak, mis töömehed nagu wedruga lodja juureſt minema paiskab. Aga niiſugune nali mehi wäga ei heidutagi. Silitatakſe kõhtu, wannutakſe ja aſutakſe jälle laudade kallale.

Kui lõpuks kere walmis, maſtid püſti ja purjed walmis, tehakſe jällegi ſuured joodud. Siis peab peremees (kas wõi wintis peaga) lodja masti ronima, wõi kui iſe ſeda teha ei taha ja mõjuwa põhjuſe leiab, ſaatma oma eeſt mõne noorema mehe. See tſeremoonia tähendab umbes ſama, mis mälestusſamba awamiſel katte äratõmbamine.

Paremateks lodjameiſtriteks on Kaſepää ja Omedu mehed, kellede juures wanasti Oudowa kaupmehed lasksid lotje teha. Üks lodi läheb keskmiſelt maksma 800 krooni.

Graf Zeppe

Ringreis

Eesti

Neil päewil jõudis Poolaſt tag
meheline Eesti arstide eſind., kes
pitemal ringreiſil läbi Poola kuu
de Poola kuurortide ühingu kor
ſel. Ühtlaſi olid kutſutud ka Soom
ti ja Leedu arstide eſindajad. So
ſed ei olnud millegipäraſt ilm
Lätlaſii oli 3 ja ungarlaſi 4 eſi
Eesti arstide wastu olid poolakad
ſüdamlikud.

Wastuwõtt Poolas oſutus oo
ta ſuurepäraſeks. Dwinskis oli
2. kl. wagun Poola kuurortide
direktoriga ja walitſuſe eſindajag
gu reiſi kestel olid ſõidud ja üle
mine taſuta. Jaamades terwitaſ
keſtrid ja oli ehitatud auwärawaid
laliſi tutwustati mitte üksi Poola
ortidega, waid kogu Poola kultuu
Warsſawiſt ſõideti kõigepealt
kinleti. Siin on ſuurepäraſt män
ſa, terwendawad ſportimiswõim
ſuwel ja talwel. Edaſi Otwocks'ſe.
terwitas Poola walitſuſe eſi
Suurepäraſed ſanatooriumid,
ortaſutuſed eraettewõttel ja Wa
linna poolt ülespeetawad. Ciecho
kis raua, joodi ja broomi allikad.
maalallika 1300 mtr. ſügawuſeſt
kaewuſt tuleb weſi +37 C. loom
ſoojuſes. Kuurordis peamiſelt la
wilad. Ehituſed ſuured ja mo
Tähelepanu wääriwad 3 umbes
meetri pikkuſt ja õige kõrget witſte
nutud ſeina, mis ehitatud juba
wanal ajal — mineraalweeſt ſool
miſeks. Weſi jookſeb läbi ja
witsſeinu ja aurab ſuuremalt jao
ne mahajõudmiſt, andes kuni 25
ſoolaſid. See aſutus on wanem ja
päraſem ſelleſarnane ilmas. Seir
hei tundub õhkki olewat joodiga
tatud. Siia ehitawad poolakad
mas tulewikus ſpordiplatſid.

Inowrocławis on peamiſelt
rheuma wastu. Allikad ſiſaldaw
ni 31 protſ. ſoola. Läbi Posnan
Pooſeni). Kruswica taſandikul
kõrge torn, milleſt awaneb waa
taſandiku, kus ei leidu lawikeſtki
mata maad. Torni on ehitanud
ſed Poola würstid. Gnezno —
eſimeste kuningate reſidents. Jaſt
— raadioaktiiwſed allikad, ſuure
inwaliidide ſanatoorium. Zako
läbi ſõideti Tatra mägedesſe. Za
on ſuurem Poola kuurort. Suw
ſiin kuni 45.000 ſuwitajat. Tähe
wääris õpetajate ühingu ſanato
mille need ehitanud, andes iga
1—2 protſ. kuupalgaſt. 16 kuuga
hoone ehitusraha koos.

Rabkas on erakuurort. Jälle
rawitſusaſut. lastele. Sanatoori

Ajutine kunſtlik ſigi
tus ilma operatſioon

Prof. dr. Haberland, tuntud
brucki füſioloog, pidas Wiini ſ
küſimuste kongresſil tähelepanu
ettekande, milles tegi teatawaks,
on õnnestunud walmistada
mis naiſe wõib mitmeks kuuks
ſigimatuks. Ta olewat oma wa
loomade juures häid tagajärgi
tanud ja nende tarwitamine
täiesti kahjuta.

Hamburg-Ameerik
seina- ja äratuskel
on parimad maailmas
Vabriku märgid ja

Boliiwia, Kuuba, Peru, Argentiina rewolutſioonide järele on nüüd ka Tſhiilis puhkenud rewolutſioon. **Pildil:** waſakul — waade Tſhiili pealinnale Santiagole. **Paremal:** Ibanez del Campo, Tſhiili preſident.

Paldiski keskkool ſai ajutiſe juhataja.

Kuna Harju maawalitſuſe poolt Paldiski ühisgümnaaſiumi juhatajaks walitud J. Käis ei ſaa enne 1. jaanuari 1931. a. kohale aſuda, registreeriti haridus- ja ſotſiaalministeeriumi koolivalitſuſe poolt Paldiski ühisgümnaaſiumi juhataja kohustetäitjaks ſama gümnaaſiumi õpetaja **Hartwig Reinwald**, kes juhataja kohuſeid täidab kuni walitud juhataja kohaletulekuni.

Uus Läti konſul Walgas.

Neljapäewal, 25. ſep. aſus Walka uus Läti konſul Otto Hasmans. Samal päewal tegi uus konſul wiſiidi linnawalitſuſele ja teistesſe ametaſutustesſe. Et hra Hasmans ennemalt teeninud Eestis, ſiis waldab ta Eesti keelt.

Vaadake järele,

kas on lastel kõik koolitarbed käes. Hooletut ootab koolis karistus. Meie arvates puudub veel mõnigi asi, olgu koolikott, raamat, kaustik, pliiats, joonlaud, värvid või muud. Igal vanemal on kallis tema laps. Ärge saatke last kooli, pannes temale kaasa võileiva aialehe paberisse mässitult. Tarvitage K-ü. Rahvaülikooli punase etiketiga tervishoidlist võileivapaberit. Hommikust õhtuni on meie äriuksed teile avatud.

Te teate ju, kus asuvad „Rahvaülikooli" kauplused. Üks — Harju tn. 48 ja teine Jaani tn. 6. Me ootame teie külastamist.

K-ü. Rahvaülikool.

naga kitſi olla, ſest järwel ſaawat „kasſihaigust" põdeda ilma wiinatagi.

Nüüd pandi põhjakaared püsti ja hakati lodja jaoks laudu painutama. Selle töö juures ſaab mõnigi mees wastu eneſe tahtmiſt toreda ſalto. Lugu on nii, et Peipſi mehed töö juures palju uuemaaja tööriistu ei tarwita. Kirwes ja ſaag, ſee on peaaegu kõik. Kui nüüd laud on üht otſa pidi põõna külge kinnitatud, hakatakſe teda lihtſalt omal jõul painutama. Köiſi wõi muud abiks ei wõeta. Tihti aga libiſeb laud meeste käeſt lahti ja ſiis käib plakſak, mis töömehed nagu wedruga lodja juureſt minema paiskab. Aga niiſugune nali mehi wäga ei heidutagi. Siilitatakſe kõhtu, wannutakſe ja aſutakſe jälle laudade kallale.

Kui lõpuks kere walmis, mastid püsti ja purjed walmis, tehakſe jällegi ſuured joodud. Siis peab peremees (kas wõi wintis peaga) lodja masti ronima, wõi kui iſe ſeda teha ei taha ja mõjuwa põhjuſe leiab, ſaatma oma eeſt mõne noorema mehe. See tſeremoonia tähendab umbes ſama, mis mälestusſamba awamiſel katte äratõmbamine.

Paremateks lodjameiſtriteks on Kasepää ja Omedu mehed, kellede juures wanasti Oudowa kaupmehed laſkſid lotje teha. Üks lodi läheb keskmiſelt maksma 800 krooni.

Graf Zeppelin hilines 4 tundi, Narva Jlmarise-Võitleja loterii loosimine on aga täpne. Tähed müügil ainult 5 päeva, kui neid jätkub.

Ringreis läbi Poola kuurortide.

Eesti arste wõeti wastu eriti ſüdamlikult.

Neil päewil jõudis Poolaſt tagaſi 4-meheline Eesti arstide eſind., kes wiibis pikemal ringreiſil läbi Poola kuurortide Poola kuurortide ühingu korralduſel. Ühtlaſi olid kutſutud ka Soome, Läti ja Leedu arstide eſindajad. Soomlaſed ei olnud millegipäraſt ilmunud. Lätlaſi oli 3 ja ungarlaſi 4 eſindajat. Eesti arstide wastu olid poolakad eriti ſüdamlikud.

Wastuwõtt Poolas oſutus ootamata ſuurepäraſeks. Dwinskis oli wastas 2. kl. wagun Poola kuurortide ühingu direktoriga ja walitſuſe eſindajaga. Kogu reiſi kestel olid ſõidud ja ülespidamine taſuta. Jaamades terwitaſid orkestrid ja oli ehitatud auwärawaid. Külaliſi tutwustati mitte ükſi Poola kuurortidega, waid kogu Poola kultuuriga.

Warſſawiſt ſõideti kõigepealt Druskinicki. Siin on ſuurepäraſt männimetſa, terwendawad ſportimiswõimaluſed ſuwel ja talwel. Edaſi Otvockiſſe. Siin terwitas Poola walitſuſe eſindaja. Suurepäraſed ſanatooriumid, kuurortaſutuſed eraettewõttel ja Warſſawi linna poolt ülespeetawad. Ciechocenekis raua, joodi ja broomi allikad. Termaalallika 1300 mtr. ſügawuſeſt puurkaewuſt tuleb weſi +37 C. loomulikus ſoojuſes. Kuurordis peamiſelt lasterawilad. Ehituſed ſuured ja moodſad. Tähelepanu wäärivad 3 umbes kilomeetri pikkuſt ja õige kõrget witsteſt punutud ſeina, mis ehitatud juba õige wanal ajal — mineraalweeſt ſoola ſaamiſeks. Weſi jookſeb läbi ja mööda witsſeinu ja aurab ſuuremalt jaolt enne mahajõudmiſt, andes kuni 25 protſ. ſoolaſid. See aſutus on wanem ja omapäraſem ſelleſarnane ilmas. Seinte wahel tundub õhkki olewat joodiga küllastatud. Siia ehitawad poolakad lähemas tulewikus ſpordiplatſid.

Jnaroclavis on peamiſelt wannid rheuma wastu. Allikad ſiſaldawad kuni 31 protſ. ſoola. Läbi Posnani (end. Pooſeni). Kruswica taſandikul aſub kõrge torn, milleſt awaneb waade üle taſandiku, kus ei leidu lapikeſtki harimata maad. Torni on ehitanud eſimeſed Poola würstid. Gnezno — Poola eſimeste kuningate reſidents. Jastrzebia — raadioaktiiwſed allikad, ſuurepärane inwaliidide ſanatoorium. Zakopaneſt läbi ſõideti Tatra mägedesſe. Zakopane on ſuurem Poola kuurort. Suwel käib ſiin kuni 45.000 ſuwitajat. Tähelepanu wääris õpetajate ühingu ſanatoorium, mille need ehitanud, andes iga mees 1—2 protſ. kuupalgaſt. 16 kuuga olnud hoone ehitusraha koos.

Rabkas on erakuurort. Jälle palju rawitſusaſut. lastele. Sanatooriumide juures on kool, kus rawitſusaluſed wõiwad lõpetada algkooli kurſuſe.

Krimica, jällegi riikline aſutus. 35.000 külaliſt ſuwes. Loomuliku ſõehappe allikad. 300 wanni. Siin on niihästi ſuwel kui ka talwel külaliſi. Mäed pakuwad ſuurepäraliſi ſuuſaſõidu wõimaluſi. Truskovicis erakuurort. Samuti Lwowile järgnew Nalenzow, Poola ſuure kirjaniku Zeromski aſukoht. Siin kirjutas ka Sienkiewicz oma ilmakuulſa „Quo vadis'e".

Kokku ſõideti Poolas ära 8000 kilomeetrit. Näib, et Poola kuurortide korraldus on meiſt kaugel ees — ulatub täieſti Lääne-Euroopa taſapinnale. Aga kuna Poolal merekuurordid puuduwad, oleks meie Pärnul, N.-Jõeſuul ja teistel ſuwituspaikadel oma odawuſe tõttu küllalt pooleholdu Poolas, kui ainult tehtaks wastawat propagandat — nii nagu ſeda poolakad oskawad teha.

Ajutine kunſtlik ſigimatus ilma operatſioonita.

Prof. dr. Haberland, tuntud Jnnsbrucki füſioloog, pidas Wiini ſekſuaalküſimuste kongressil tähelepanuwäärſe ettekande, milles tegi teatawaks, et tal on õnnestunud walmistada wahend, mis naiſe wõib mitmeks kuuks muuta ſigimatuks. Ta olewat oma wahendiga loomade juures häid tagajärgi ſaawutanud ja nende tarwitamine olewat täieſti kahjuta.

Hamburg-Ameerika
seina- ja äratuskellad
on parimad maailmas.
Vabriku märgid ja

Autowarga jaht.

Narwa maanteel lööbi üle „Buick".

Neljapäewa õhtul kella ½8—½10 wahel warastati Tallinnas, Narwa maanteel nr. 6 autode ja nende tarwete äri ukſe eeſt Eduard Wiedemanni „Buick" auto nr. 770. Weidemann, kes hindas auto wäärtuſt 4000 krooni peale, pani kõik rattad käima, et autowargaid tabada.

Silmapilk aſus ta koos politſeinikkudega teiſe autosſe ja alustas warastatud auto otſimiſt. Tehti wäljaſõite. Umbes kella 11—12 wahel õhtul, kui politſei auto Liiwa poole kihutas, tuli ſellele wastu Weidemanni auto nr. 770. Selles istus

ſalkkond mehi ja üks naine.

Auto kihutas täie hooga edaſi ja kadus politſeinikkude ſilmiſt, enne kui nende auto weel ümber pöörata jõudis. Umbes paar tundi hiljem nägi S. Pärnu maanteel wahikorral ſeiſew politſeikordnik Nõmme poolt linna poole kihutamas autot, millel number tindipliiatſiga „parandatud",

numbriſt 770 oli ümber tehtud „771".

Algas uus jaht ja tagaajamine. Wargad ees, politſei järel ſõitſid läbi linna Weerenni tänawale. Seal

hüppaſid wargad autoſt wälja, jätſid ſõiduki teele ja põgeneſid.

Auto nr. 770 anti omanikule tagaſi. Wargaſeltskond, kes oli tublisti wiinastanud, oli autoga hulk kilomeetreid maha kihutanud. Ka oli auto ſõidul kannatada ſaanud, porilaud mõlki aetud ja keret kriimustatud.

Piiritus plahwatas taskus.

Mees läks Irusſe waatama naiſt, ja ſüttis põlema.

Neljapäewa õhtul toodi linna keskhaigemajja Tallinnas, Wälja tän. elutſew Arnold Romberg, raskete tulehaawadega kehas.

Romberg läinud neljapäewa õhtul Iru wanadekodusſe oma naiſe juure külla.

Taskus oli tal pudel piiritusega.

Naiſe ootel wiskus mees õuel rohu peale pikali. Kork puges pudeliſuuſt wälja ja piiritus jooksis mehele riietesſe. Ta pole ſeda märganud. Kui ta hiljem tulitikuſt tuld tõmbas, et paberosſi ſüüdata,

plahwataſid riided ſeljas põlema.

Suure waewaga läks tal korda leeke kustutada, kuid ſiis olid tal juba rängad tulihaawad kehas.

Arnold Romberg on 39 a. wana.

Wili nälgiwaſt Weneſt.

Wene leiwa uputus Riias.

Riia, 25. ſeptembril. Wiimaſel ajal jõuab Riiga ſuurenial arwul rukkiſaadetiſi Wenemaalt. Keskmiſelt ſaabub päewas 25 kuni 30 wagunit. Wili paigutatakſe eſialgu Nõukogude kaubandusesinduſe aitadesſe, kuſt ta päraſt edaſi weetakſe.

Läti arwustus ülistab „Mikumärdit".

„H. Raudſepa edu on meie juures ſuurem kui ühelgi teiſel wälismaa teatrikirjanikul."

H. Raudſepa „Mikumärdi" eſietenduſe kohta Riia „Rahwusteatris" kirjutab weel meie kaastööline: Teater walmistas „Mikumärdi" lawastuſt wäga ſuure hoolega. Reſhiſſööriks oli E. Feldmann, dekoratſioonid walmistas A. Zimmermann, kes asjatundjate arwates wäga õnnelikult oli tabanud Eesti koloriidi. H. Raudſepp tähendas lühidal jutuajamiſel, et ta „Mikumärdit" Eestis on näinud ainult üks kord Nändteatri ettekandel. Wõrreldes Eesti lawastuſt Rahwusteatri omaga, kirjanik peab wiimaſt paremaks. Eestis on autori arwates ükſikud näitlejad mänginud paremini, kuid Riia teatri anſambl-mäng on olnud hoopis kõrgemal aſtmel. H. Raudſepale on kõige rohkem meeldinud Jaak Jooram Oſis'e ja Mimmi — Jakobſoni kujutuſel. R. Waldes'e („Leta" direktor R. Behrſini) tõlge Rahwusteatrile on täpſem, kui E. Sahlite ümberpanek Töölisteatrile, kuid R. Waldes'egi tõlkes on lubatud mõningaid kärpimiſi: nii on wälja jäänud mõned õige kõbedad ütluſed, mida peeti ebaſündſaiks Läti teatripublikule.

„Mikumärdi" eſietenduſe kohta kirjutab „Jaunakas Sinaſe" teatriarwustaja: Rahwusteater on Läti-Eesti kultuuriliſel liginemiſel julge ſammu edaſi astunud. Läti rahwa ſaatuſe- ja relwawennad peawad ſaama ka tema waimlisteks wendadeks. See mõte leidis uut pooleholuawalduſt eilſes Hugo Raudſepa „Mikumärdi" ettekandes. Üŭki autor on Lätis ſarnaſe wõidu oſaliſeks ſaanud, nagu weel keegi teine wälismaa kirjanik ſeda ei ole näinud, kuna tema komöödia peaaegu ühel ja ſamal ajal kahes tõlkes kahel näitelawal lawastuſele tuli. Raudſepp lõikab kahekordſeid loorbereid ja tema töö kindlasti wallutab ka prowintſi näitelawad.

Oskar Grosberg kirjutab „Rigaſche Rundſchau's": „Tänu Waldes'ile tõlkimiſe eeſt, tunneme nüüd ühte Eesti rahwatükki, kus H. Raudſepp rahwaſt hoopis uues, modernis walguſes näitab, nimelt rahwaſt, kuidas ſee on kujunenud uutes poliitilistes, majanduslistes ja kultuuriliſtes oludes. Need ei ole mitte päris rõõmustawad pildid, mis meile Raudſepa kujutuſel lahti rulluwad, kuid et need loomulikkude eeskujude järele on joonistatud, ſeda peab igaüks wäitma, kes rahwa arenemiſt tähelepanuga jälgib." Edaſi nimetab O. Grosberg „Mikumärdit" meisterteoſeks ja Raudſeppa ennaſt wõrratuks karakteriſeerijaks. Tõlge on Grosbergi hinnangu järele meisterlik ja ſeda wõiwat Läti originaaliks pidada, kui tegelaste nimed mitte ei oleks eestiliſed.

Tuntud Läti kirjanik **Sudrabkalns** nimetab „Segodnjas" Raudſepa komöödiat ſuurepäraſeks, waimukaks ja elawaks tööks. Rahwusteater olewat oma ülesande hästi teostanud. Igatahes olnud lawastus töölisteatris elawam, ſeejuures aga rohkem karrikeeritud, ſellewastu aga on ta Rahwusteatris lawastatud ſuure täielikkuſega, kuigi natukene enam akadeemiliſelt ja ſellepäraſt ei läinud tema ka nii elawas tempos üle näitelawa.

Punaſed kelmid.

Nõukogude ametnikud ei kuula ſõna.

Moskwa, 25. ſeptembril. Endine Nõukogude Stokholmi ſaatkonna ſõjawäeline ataſhee, kes oli omandanud üle 1000 dollari riigi raha ja kes keeldus Wenemaale tagaſitulemaſt, kuulutati riigi äraandmiſe päraſt wäljaspool ſeaduste kaitſet ſeiswaks. Kogu tema warandus konfiskeeriti.

Sharkey wõiſtleb 3. okt.

New-York, 25. ſeptembril. Poksiwõiſtlus Sharkey ja Campolo wahel lükati wihma päraſt 3. oktoobriks edaſi.

Kohale jõudnud
Inglise ja muid välismaa palitu-, jope-, ülikonna-, smokingu- ja frakiriideid. Naisterahva mantliriideid.
Kõiksugu voodreid ja rätsepatarveid. Siidivatti ja vatiini soovitab odavate hindadega
Jul. Aberg'i kalevlärl
Tallinnas, S. Karja 5.

— See on tõſi küll — oli müüja nõus ja jättis oma algatuſel hinnaſt wiis forinti alla.

Moricile tundus hind ſiiski weel liig kõrge, ta kompas ja katſus looma igaſt küljeſt ja hüüdis ſiis: „paljad kondid!" Lõppeks awas ta looma ſuu ja waatles hambaid.

— Sel pole ju ühtegi hammaſt ſuus!

— Misjaoks härrale hambad? ſõnas müüja. — Ega te hambaid kaaluma ei hakka?

— Taob jalaga, wana metſik loom!

— Ah, mis, ega ta peale ſurma enam ei tao.

Nüüd läheneb Wibra Gyuri ja hüüdis lihunikule ungari keeles.

— Tulge üheks minutiks kõrwale, iſand Müncz!

Müüja, nähes, et lihunik ära kutſutakſe, jättis hirmuga weel wiis forinti alla, ſelle peale lõi kawal Müncz käed, et kaup katki ei jääks

— Mida ſoowite, härra?

— Tahakſin teilt midagi osta, mis ei ole ei teie ega minu oma.

— Sarnaſt kaupa on maailmas laialt — hirwitas Moric. Kindlasti annan üsna odawalt.

— Lähme weidi kaugemale!

Gyuri kutſus lihuniku ſuure liiklemiſe keskelt linnakaewu juurde, mille lähedal kaswas warjukas pajupuu. Lühidalt kõneles ta, milles aſi, et tahab tagaſi muretſeda iſa lemmikwihmawarju, kui pühimuſt ning et ſeda wihmawarju kannud kaaſas wana Münc Jonas.

— Tean — wastas Moric pahaſelt, kuuldes, et kõne on ſarnaſeſt tühiſeſt asjaſt.

— Ma makſan teile wiiskümmend forinti, kui juhatate õigele teele, et kätte wõin ſaada.

Moric wõttis hirmuga piibu ſuuſt. Wiiskümmend forinti wana näruſe wihmawarju eeſt! Oho, ſee on wõib olla Koburgi hertſog iſe! Silmapilkſelt märkas ta wõõra peent riietuſt.

— Wihmawarju wõib leida — ütles ta ahnelt, ning järele mõteldes liſas juurde — ma uſun.

— Kõnelege kõik, mis te teate!

Hetkeks jäi mees mõttesſe; mälestuſed iſaſt kuhjuſid korraldamata ſeguks.

Kuid proua Müncz ei wõlnud raha, ka piſikeſed, ſügawal pakſus näos aſetſewad ſilmad waataſid terawa kahtluſega noormehe peent wälimuſt.

— Nüüd ma juſt ei näita neid wihmawarje.

— Miks?

— Seſt mu õnnis mees õpetas alati: „Kunagi, Roſalie, ära tee midagi, milleſt ſa aru ei ſaa", ja minu waene mees oli tark inimene.

— Muidugi, muidugi. Tõſi küll, te ei mõista, miks pakun näruste wihmawarjude waatamiſe eeſt wiis forinti.

— Juſt nii, wiie forindi eeſt wõib juba midagi paremakki näha.

— Hea küll, aſi on üsna lihtne. Minu iſal oli wana wihmawari, mida ta oma eluajal wäga hoidis, ta oli tõeliſelt kiindunud ſellesſe, kuulſin nüüd juhuslikult, et ſee wihmawari on ſattunud teie mehe kätte ja tahakſin ta kui armſa mälestuſe üles otſida ning tagaſi osta.

— Kes oli härra iſa? Waſt ma teakſin ſeda asja?

Wõõras punastus weidi.

— Gregorics Pal — ſõnas ta ſiis.

— Ah, Gregorics! Oodake! Tõſi, tõſi, ma mäletan, ſee imelik mehike, kes peale ſurma...

— Seeſama! Kes Beſzterwe prouadele jättis igale kakstuhat forinti.

— Tean, tean, kuid temal ei olnud, kui ma õieti mäletan, poega...

— Tõſi küll, ſee, ſee... (wõõras ſattus kohmetusſe, peatus). Ma olen adwokaat Wibra György.

Nüüd kohmetus Münczi wanaproua.

— Noh, muidugi. Oh, oh! See minu wana loll pea. Oh, oh, tean küll. Kuidas ma ei teaks! Olen kuulnud auliku‍ſt härraſt. Rõõmustan wäga, et näen auliku härrat. Tundſin ju teie waeſt iſakeſt. Mu Jumal, kui palju ſarnaduſt teil on ja ſiiski olete nii kena. Tundſin teda hästi, ehk küll — liſas ta juurde naeratades, — mulle ta ei pärandanud kaht tuhandet forinti. Seldeke küll, ma olin ſiis juba wana, kui tema oli noor. Noh, nii ſiis, olge aga lahked ja waadake neid wihmawarje. Küll ma näitan teed ja juhatan, kus nad ſeiſawad. Palun, tulge mu järele. Peaks te ometi leidma auliku wanahärra wihmawarju...

Petseris tabati 13-a. jalgrattawaras.

10 päewa jookſul warastas kaks jalgrataſt ja iſikutunnistuſe.

25. ſeptembril tabati Petſeris 13-aastane Nikolai Iljinski, kes waatamata omale nooruſele ſaatis 10 päewa jookſul korda 3 warguſt. N. Iljinski on Petſhki küla endiſe diakoni poeg. Ka tema iſa on eluteel langenud: endiſeſt auwääriliſeſt diakoniſt on ſaanud pirukamüüja Petſeri turul.

Nikolai Iljinski warastas 7. ſeptembril Wakſali tänawal, dr. Mahlapuu korteri eeſt R. Kuuſe jalgratta, millega Wõru- ja Petſerimaal toredaid ſõite tegi. Rootowa wallas, Mustoſhowa külas warastas ta Peeter Faſonowilt ära iſikutunnistuſe. Seda kaſutas ta Kuuſelt warastatud jalgratta müümiſel jälgede ſegamiſeks. Politſeil läks korda tema ſüütegu ſiiski awastada ja 17. ſeptembril wiibis ta juba ülekuulamiſel.

Ülekuulamiſelt lahkus Nikolai Iljinski rõõmſa näoga. Umbes tund aega peale tema lahkumiſt tuli kriminaalpolitſeiſſe Semjon Põlgaſt, kes teatas oma jalgratta warastamiſeſt poſtkontoris. Otſekohe langes kahtlus N. Iljinski peale, keda kohe taga hakati otſima ning 25. ſept. ka tabati.

Ta tunnistas oma ſüü üles. Põlgastelt warastatud jalgrattaga oli ta ſõitnud Wõrru, kus jalgratta maha müüs. Peale Walgas käimiſt tuli tagaſi Petſeri, kus politſei poolt arreteeriti.

Arreteerimiſel kurtis N. Iljinski: „Laske mind lahti, ma tahakſin ka kolmandat jalgrataſt warastada."

„Protsesside maawalitsus".

Wallad teedewõrgu pärast kohtus.

Sotſide ja kogumeeste enamuſega wiidi läbi jälle põhimõte, et 3. kl. teid peab tegema iga wald oma piirides. See tabab eriti waluſalt mõne walla talupidajaid, kus läbikäimisteedena teiste waldade wahel rohkesti on 3. kl. teid, mis üldiſelt tarwitatakſe. Enne ſelle põhimõtte maksmahakkamiſt kustutati 25 prot. 2. kl. teid ja arwati need 3. klasſi hulka.

Hiljuti tuli maawalitſuſelt korraldus, et teed tulewad wastawalt wallawolikogu otſuſele 30. ſept. ära jaotada.

Üksikud wallad on hakanud ſeda tegema, kuna teiſed wallad ſellewastu leiawad, et ſarnane jaotus on teedeſeaduſe wastane, ning on otſustatud alustada tolle korralduſe wastu protſesſi.

Esimene ſarnane otſus tehti Jõgiſoo wallawolikogus neil päewil. Terwe wolikogu otſustas ühel häälel, waatamata ſotſidele ja kogupõllumeestele, maawalitſuſe ſeaduſewastaſe korralduſe wastu protſesſi alustada ja nõuda kohtu kaudu ſeaduſepärast teedejaotuſt.

Kuuldawasti järgnewad Jõgiſoo wallale ka teiſed wallad.

„Protſesſide maawalitſus", ütlewad talupidajad, „asja ei ſaa üldſe muidu ajad, kui ainult kohtu kaudu".

Ligemail päewil tulewat maawalitſuſeſt teedetegemiſe korraldus, misſugune kahtlemata uuſi pahameeletorme esile kutſub, ſeda enam, et mõned wallad — Taebla j. t., jälle ühemeelſelt on pööranud maawalitſuſe poole, ſügiſel teid mitte teha.

Kärdlas pinewus endiselt suur.

Koolijuhataja rahutuſi ſüwendamas.

Kärdlas puhkenud laiaulatuslik koolistreik põhjustas koolijuhatajat kutſuma kokku erakorraliſelt kojujäänud laste wanemate koosolekut. Kokku kutſuti ainult oſa lastewanemaid, wanemaiſt klasſeſt puudunud õpilaste wanemad jäeti üldſe kutſumata, mis rahutut meeleolu aina aitas ſüwendada ja koosolekule ilmuſid ka 7. ja 8. kl. kojujäänud laste wanemad.

Koosolek pidi algama kl. 7., aga koolijuhataja ei awanud koosolekut, waid laskus iſiklikesſe waidlusiſſe üksikute lastewanematega, mis kohati wõtſid õige terawa ja ägeda kuju, nii et koosolek ſai alata alles paar tundi hiljem. See ei põhjustanud aga weel lastewanemaid lahkumiſele aja hiliſuſe tõttu, waid kohale jäid kõik.

Koosolek oli äge, kuna koosolekule olid mobiliſeerunud koolijuhatajaga eesotſas kõik õpetajad, kes Tänawa arwuſt paigale jäetud, et lastewanemate wastu moodustada „ühiſt wäerinda".

Op. Attender wõttis omaks, et tema uſuõpetuſe tunnis tõesti ſeletanud nõuk. Wenemaaſt, aga püüdis ſeda weeretada koolinäituſe Wenemaa oſakonna ſeletuſe peale, pealegi tema ei jääwat alaliſeks, waid on üksnes ajutine uſuõpetaja.

Koosolek ſihines täiel määral märgukirjas awaldatud ſeiſukohtadega ja awaldas kindlat lootuſt, et aſi wõetakſe tõſiſele lahenduſele. Et aga koolitööd mitte pikemaks katkestada, ja et nüüd ſeiſukohad awalikult teatawaks tehtud, ei leitud põhjuſt lapſi edaſi koju jätta, waid homſeſt päewaſt jälle ſaata kooli, et kogu asjakäik wõiks areneda rahuliſes õhkkonnas.

Järgmiſel päewal ilmuſid kõik õpilaſed korralikult kooli.

Koolijuhataja aga ſaatis 7. ja 8. kl. streikinud õpilaſed jalamaid koju, hoolimata lastewanemate otſuſeſt, ſamuti 5. ja 6. kl. õpilastele anti käſk tuua kodunt kirjalikud tõendiſed ſelle kohta, miks kooliſt puudutud. Koolijuhataja wäljakutſuw teguwiis on kohal õhkkonna uuesti ajanud palawaks ja koolitöö halwatud.

Ilmus trükist:

Uus Raadio-käsiraamat

ja kataloog nr. 3, lehekülge 96,
koostanud: stud. ing. R. Neudorf.
Hind 25 senti.

Sisukord:

Teoreetiline osa — moodsamate patarei- ja võrkvastuvõtjate skeemid.

A. Patareidega vastuvõtjad.
1. Kahevõrelambiga audion-reaktsioon vastuvõtja.
2. Kolme lambiga kahevõrelampidega vastuvõtja.
3. 3-lambil., mahtuvus-induktiivse reaktsiooniga vastuvõtja.
4. Varivõrelambiga kõrgesagedusastmega neljalambiline vastuvõtja.

B. Vahelduvvoolu võrkvastuvõtjad.
5. 3-lambil. vahelduvvoolu võrkvastuvõtja.
6. 4-lambil. varivõre-võrkvastuvõtja.
7. Vahelduvvoolu võrkanood 220—110 volti, 50 perioodi.

D. Alalisvoolu võrkvastuvõtjad.
8. Kahelambiline alalisvoolu-võrkvastuvõtja.
9. Kolmelambiline alalisvoolu kaugevõrkvastuvõtja.
10. Alalisvoolu võrkanood.

Kataloogi osa.

A.-S. KARL LEMBERG,
TALLINN, VIRU T. 3.

Postiteel tellides tuleb hind postmarkides ette saata.

Kraawimeeste ‚sõda'.

Kümnik ſai malemängu eeſt pekſa.

Tudulinna metsas läksid kraawitöölised kolmapäewa õhtul kaarte mängides tülli. Kümnik K., kes kraawitööliste tõenduſe järele waleſti mänginud, ſai wäikeſe keretäie. Mees äſſitas üles lähedal olewad kraawitöölised ja läks nendega oma meeste kallale. Suures lahingus pekſeti mitmel mehel näod lõhki ja kehale kergeid ja raskemaid haawu. Kõige enam ſai kannatada kümnik iſe. Ta oli ſaanud teibaga pähe ja lebas ligi kolm tundi meelemärkuſeta maas.

Haridusminister Haapſalus.

Neljapäewal wiibis Haapſalus koos peadirektor Nuthiga haridus-ſotſiaalminister Hünerſon. Kohapeal tutwuneti Läänemaa ühisgümnaaſiumi ja Läänemaa õpetajate ſeminari üldolukorraga ja käidi tundides õppetegewuſt jälgimas. Õhtul ſõitis minister Tallinna tagaſi.

„Meie meeste weripaised".

Põrandaalune leht Alutaguſel.

Alutaguſe külades rändab ringi juba teiſt nädalat omapärane ajaleht „Meie meeste weripaiſed". Seda ſhapirograafil paljundatud ajalehte on ſeni ilmunud 2 numbrit, kumbki 12 lhk. ſuur. Mispooleſt ta eriti kõmu teeb, on ſee, et terawalt piitſutab ja paljastab mõnegi tuntud „omanurga" mehe ſuuri ja wäikſeid patte. Et mitte politſei küüſi ſattuda, on toimetaja end riſtinud **Homonculuſeks** (ſic) ja üles andmata jätnud lehe „trükkimiſe" koha. Lehte awalikult kuskilt ſaada pole, waid teda lewitatakſe ſalamahti käeſt kätte.

Lehe „trükk" on wõrdlemiſi korralik, ſamuti näib toimetajal lehe ſiſu järele otſustades hariduſt olewat. Et leht laialdaſelt teab uudiſeid pajatada, wõib oletada, et tal on oma ringkond kaastöölisigi. Ajaleht teeb „haiget" eriti taluperemeestele ja nende tõuſikuwerd wõſukestele.

Wiimaſes numbris jutustatakſe muuſeas ſelleſt, kuidas Alutaguſes ligi 30 peretütart „linnakoſilastega" tüsſata ſaanud. Nüüd olewat nuttu ja ſüdamehaiguſt kõik kohad täis ja peremehed otſiwat mööda linna „kadunud lootuſi" taga. Edaſi pajatatakſe üksikasjaliſelt mitu raſket perekonnadraamat maha, tuuakſe huwitawaid paljastuſi ſilmapaistwamateſt klatſhieitedeſt, peremeeste üleaiſalöömiſeſt, näppamisteſt jne.

Siſustikus leidub ſiis weel rida lorilaule, pikem romaan (olewat tõeſtiſündinud lugu X. walla peremeheſt), mis keſtwat weel 10—12 numbris, omapärane juhtkiri, wallawolikogude ſtenogrammid ja terawad kuulutuſed. „Tööstuſe ja kaubanduſe" oſakonna all tuuakſe üksikasjaliſemaid andmeid puskariwabrikuteſt, ſalawiinamüüjateſt. Perekonnaſeiſu oſakonnas aga on registreeritud „tähtſamad" ehalkäimiſed ja armulood.

Taluperemeestel on toimetaja tabamine eriti raske, kuna külapoiſid lehe lewitajat wälja ei anna.

Torm Rakwere linnawolikogus.

Linnanõunik lubas töölistele notte, linnawalitſus ſaatis politſei järele.

Rakwere linnawolikogu pidas 25. ſept. järjekorraliſt koosolekut. Koosolek algas kohe põnewalt. Pikki waielusi tekitas linna ehituſe ſundmääruste muutmiſe küſimus, mis lõpuks lükati edaſi. Samuti lükati edaſi ka Rakwere ew. koguduſele wanadekodu ehitamiſeks tasuta ehituskrundi andmine.

Palawaks läks koosolek wiimaste punktide arutamiſel. Linnawalitſus eſitas wolikogule ettepaneku ühendada turukaubamaja kojamehe ja öowahi kohad, ühtlaſi tõsta kojamehe palka kahe koha ühendamiſe puhul 45 kr. pealt 55 krooni peale kuus. Selle küſimuſe arutamiſel ſelgub palju huwitawaid üksikasju. Linnawalitſuſe ſeletuſe järgi olla kohtade ühendamine alles ettepanek. Linnanõunik Kengſepp'a ſeletuſeſt ſelgub, et kojamehe-öowahi koha peale on ſoowijaid juba 40, kes omad palwekirjad linnawalitſuſele eſitanud. Peale ägedaid waielusi, kus minnakſe kõikſugu piſiasjade kallale, wõetakſe lõpuks Roſenbergi (tööerak.) ettepanek wastu, millega ſeda küſimuſt ſoowitatakſe linnawalitſuſel rewideerida ja hiljem linnawolikogule otſustamiſeks eſitada. Ettepanek ſai poolt 22, wastu 2, erap. 2.

Päewakorra wiimaſe punktina tuli arutuſele kaks rewiſjonikomiſjoni teadaannet. Siin pääſeb torm alles walla. Waieluſed wõtawad wäga iſiklike ja ägeda kuju.

Nimelt puudutab küſimus Tammikuſt mahaſaetud puudeokſi ja notte, milliſeid tööliſed omale ahjukütteks olid wiinud linnanõunik Konſo loal. Kuid hiljem linnawalitſus pööras politſei poole, kes need notid tööliste juureſt ära tõi ja ſüüaluſed wastutuſele wõttis ja kohtu alla andis. Rewiſjoni komiſjon leidis, et linnawalitſus ſiin õiglaſelt pole toiminud.

Roſenberg (tööerak.) eſitab ettepaneku linnawalitſuſe teguwiiſi kohta rahulolematuſt awaldada. Ettepanek lükatakſe tagaſi 7 poolt, 3 wastu, erap. 15. Samuti lükatakſe tagaſi Dahlmanni ettepanek päewakorras edaſi minna.

Teine rewiſjonikom. teadaanne puudutab linnanõuniku Kengſepp'a omawoliliſt tegewuſt, kes keeldus rewiſjoni komiſjonile protokolliraamatuid näitamaſt. Selles küſimuſes tunnistab linnawalitſus iſe ennaſt ſüüdi.

Ln. Kengſepp aga ſalgab linnawolikogu ees kangekaelſelt oma ſüüd. Seepeale tööerak. Roſenberg ja Raba otſekohe ütlewad, et Kengſepp **waletab**. Ka ſotſ. Remmelt, kes rewiſjoni komiſjoni eſimees, ſüüdistab Kengſepp'a waletamiſes ja ſõnab, et Kengſepp teeb ſeda rumala peaga. Kostawad hulgaliſed wahelehüüded, kus ſoowitatakſe, et ſarnane ſaamatu ln. peaks ennaſt ametiſt lahti wõtma.

Kuljus ſõnab üldiſe naeru ſaatel, linnanõunik ei ole ſunnitud ametiſt lahkuma, tehku ta nii ſuuri ſigaduſi kui tahes.

Roſenberg leiab, et Kengſepp ei ole kohane oma kohale, ja peaks iſe järelduſed tegema ja kohalt lahkuma.

Raba eſitab ettepaneku linnawalitſuſele Kengſepp'a tegew. puhul rahulolematuſt awaldada, misſugune ettepanek aga tagaſi lükatakſe, poolt 11, wastu 3, erapooletuid 10.

Ka **Dahlmanni** ettepanek, rahulduda linnawalitſuſe ſeletuſega, lükatakſe tagaſi.

Sellega lõppes koosolek kell 12.

Ühtlaſi näitas ſee koosolek, et linnawalitſuſt toetaw koalitſioon on purunenud. Ln. Kuljus tähendas õieti, et ſotſ. olid need, kelle abil moodustati praegune linnawalitſus, kuid nüüd on nad eſimeſed, kes karjuwad — poo riſti.

PROUAD!

Kõige paremat Tallinna kiluvürtsi originaalpakis, ühes tarvitamise õpetusega ostate Vene t. 6, postkontori vastas

NIKOLAI WAAS'I

juurest.

HIND 30 SENTI

ETA

— Wiiskümmend forinti annakſin teile kaſuks, proua Müncz.

Kuuldes wiieſtkümneſt forindiſt lõid wanaeide ſilmad ſärama, kui kaks jaaniusſi. — Oh, kui hea poeg, — ohkas ta waadates taewa poole üles, — ei ole midagi, mis Jumalale meeldiks rohkem, kui hea poeg, kes austab wanemate mälestuſt! Kärmelt ja kergelt liikus proua Müncz nüüd nagu wärten, ta lukustas poe wäliſukſe ja wiis Gyuri kergel tippſammul üle hoowi pööningutrepi juurde ning tahtis nüüd iſegi üles tulla, et olla waatluſe juures abiks.

— Ei, ei, jääge alla, proua Müncz. Mida ütleks maailm — ſõnas Gyuri naljatades, — kui näeks, et meie kahekeſi üles pööningule ronime?

Mamma Roſalie lõi lõbuſalt naerdes kaks kätt kokku.

— Oh, mu armas, aulik ſüdameke! Kui kaugel olen ma juba ſelleſt. Mind ei waadanud juba teie iſakegi enam. Kuid kunagi… (Ta lükkas ſilmile langenud hallid juukſeſalgud tagaſi). Noh, minge ſiis aga üles, ſüdameke.

Tubli pool tundi tuhnis Wibra Gyuri proua Münczi wanade räbalate ja kolu ſeas — kaks korda jookſis wanaproua wahepeal poeſt järele waatama. Wiiskümmend forinti tegid ta nähtawasti kannatamatuks.

— Kas ei wõi ja? — küſis ta lõpuks, kui nägi noorhärrat ilmuwat trepiotſale. Oli üleliigne küſimus, külaline tuli tühjade kätega.

— Waatasin kõik läbi, — ütles ta pettunult, — ükski neiſt wihmawarjudeſt ei ole ſee, mida otſin.

Juudinaine tegi tuſaſe näo, ta lõug wäriſes ja kulmud tõmbuſid kipra. — Aiwai, kuhu wõis ſelle panna ſee wana Jonaſe narr? — pomiſes ta omaette. Wiiskümmend forinti! See on kole! Jonaſel ei olnud ka mingit mõistuſt…

— Arwatawasti kandis teie mees iſe ſeda wihmawarju kaaſas. Meie kohtueesistuja härra Sztolarik, ütles, olewat näinud tema käes, waſt ehk mäletate?

— Misſugune ſee wihmawari oli?

— Niie oli punane, alumiſel äärel kikſas roheline lilleline wööt, muſt puuſt käepide.

Nüüd hüüatas proua Roſalie:

— Ärgu ſaagu ta kunagi taewa, kui Joonas ſeda oma wiimaſele teekonnale kaaſa ei wõtnud. Juſt nagu praegu näen ſeda oma ees. Selle ta wiis kaaſa, jumala eeſt wiis kaaſa…

— Küllaltki rumalasti tegi.

Mamma Roſalie kaitſes oma meeſt.

— Kuſt ta wõis teada, misſugune wihmawari koju jätta! Ei temal olnud aimduſt.

— Noh, ſiis on kõigel lõpp! ohkas adwokaat, ſeistes nõutult trepi juures ja ſilmitſedes alla tühjusſe, nagu Maarius Karthago waremetel; ainult, et tema Karthagoſt ei jäänud waremeidki — kõik haihtus õhku, milleſt ta loodudki.

Sunnitult astus Gyuri wiimaks alla ja ſuundus õuewärawa poole, wana naine wantſis talle nüüd juba pikaldaſelt järele, taarudes ühelt küljelt teiſele. Ent tänawal haaras ta järsku erutatult kinni Wibra Gyuri kuuehõlmaſt.

— Oot', oot'. Olekſin äragi unustanud. Praegu on ju kodus mu poeg Moric, kes ſiia tuli lambaid oſtma, ſee teab kõiki asju, ärgu ſaagu ma kunagi taewa (mamma Roſalie ſoowis üldſe nähtawasti meelſamini ſiia ilma jääda), kui tema mitte ei tea punaſeſt wihmawarjuſt. Minge aga aulik ſüdameke otſekohe turuplatſile lammaste müügikohale ja küſige ſeal kõige iluſamat meeſt, ſee ongi minu poeg Moric… wäga ilus, haruldaſelt ilus mees on Moric. Küſige aga nii ja lubage talle wiiskümmend forinti. Ärgu ſaagu ma kunagi taewa, kui Moric mulle mitte ei jutustanud ſelleſt wihmawarjuſt. Siis kui mu waene Jonas ära kadus, läks Moric teda otſima ja leidnud jäljed, käis külaſt külla, kuni lõpuks ſai kõik teada (mamma Roſalie waatas niiskeil ſilmil tema poole). Oh, Jonas, Jonas, miks tegid ſeda meile? Kui kaduski ſu mõistus, miks oli ſul tarwis ſiis eneſelgi ſellele järele minna.

Wibra Gyuri oleks õlekõrreſtki kinni haaranud. Sõna lauſumata ta ruttas üle turuplatſi kiriku taha, kus aſuſid lihakauplejate lauad.

Mõninga küſimuſe peale leidiski Müncz Morici, tüſeda pakſu mehe, kelle tedretäheline nägu oli kirju nagu kalkunimuna. Ta paremale käele oli tätoweeritud härja pea.

Moric kauples parajasti üht kõwerate ſarwedega lehma. Müüja kutſus taewaſt ja maad appi, ſeſt ſarnaſt lehma ei olewat weel ükski elaw inimene Babaſzekis oſtnud.

— See ſööb paljaid õlgi ja annab ſiiski neliteiſt toopi piima.

— Lollus! — wastas Müncz Moric halwakspanewalt — ega ma imew waſikas pole, et mulle piimaandi ülistad, ma olen lihunik, kes tapab ja kaalub.

„Iiri Roos" t

ühel ja ſamal hooajal
nia" teatri

Draamaſtuudio teater wõttis läinud
ſel enda repertuaari Anne Nicholſi „
Rooſi" („Kolm korda laulatatud"). Al
oli kawatſus teoſt mängida käesolewa
ta jaanuaris, kuid „Mikumärdi" oota
menu tõttu polnud uue lööktüki reper
ri wõtmine millegagi õigustatud ja ſ
1930 aasta märtſis a.-ſ. Fiſcheri teat
jastuſelt, Berliinis, ſelle tüki eesti keel
Eestis mängimiſe ainuõiguſe, ei rutan
teater enam nii hea tüki wäljatoom
kewadel, waid otſustas ſelle jätta süg
hooaja awamistükiks, ning ühtlaſi n
näitleja-näitejuhi Rud. Kleini 15 a. l
wategewuſe juubelitükiks. Augusti
tehti alguſt „Iiri Rooſi" proowideg
ſeptembri alguſes ſõitis Draamaſtuudi
lega ringreiſile, kuna Tallinnas ſee
oleks tulnud mängule peale ringreiſi
dumiſt, nimelt 13. oktoobril.

Tallinnast.

Tall. majaomanikku
pank oſtab maja.

Tallinna majaomanikkude panga
hatus on otſustanud oſta Harju t
wa nurgal olewa Tesloni maja, m
tes ta eeſt 30 milj. ſenti. Tesloni
jas aſub teatawasti Feiſchneri kol
Kui peakoosolek oſtu kinnitab, ka
ſetakſe majas ümberehituſi ette w
et ſinna üle wiia panga asjaajami
Edaſi kuuleme, et majaomanik
pank kawatſeb lasteaia poole juure
tada umbes 7-kordſe pilwelõhkuja,
oma kõrguſe pooleſt wõrdne EKA
jale.

Kõnniteed rattaſõidu
teedeks.

Pimedate õhtute tõttu on ſaanud
waliſtel tänawatel kõnniteedel r
tega ſõitmine harilikuks asjaks. S
jaiks on harilikult poiſikeſeohtu no
mehed. Sõidetakſe tuledeta ja ei
ſagedasti iſegi kella, nii et jalut
wõib kergesti rattamees ootamatul
ga ſadada.
Meie inimeſed on liig kannat
ſarnaste ulakliste ſõitjate wastu.
ſõitis üleeile õhtul üks ſarnane r
mees kaunis politſeiposti läheduſes
le härrale ſelga, nii et ſee pikali k
Härra ſaatis üles ajades ainult
kuradit rattamehele järele, ilm
oleks tundnud wähematki huwi
numbri ja ſõitja iſiku wastu. Nii
wad kõnniteed muutuda aga rattaſ
teedeks täiesti.

Esietendus „Estonias".

„Ei mõista nad ikka teatrit teha!
teater ſee on? Waheajad on nii lühikeſ
ei ſaagi oma toalettidega kadeduſt ära

Kohtuotſu

Tallinna-Haapſalu rahukogu tſiwi
põhjal 1. auguſtiſt 1930. a., annab ſell
§ 726 kohaſelt, et rahukogu omal is
a., läbi waadates Leopold Kerweſe,
der Kerweſe, Johannes Kerweſe, Ma
diku, ſünd. Kerweſe, Mare Kerweſe, ſ
jumi, ſünd. Kerweſe nõudmiſt Anna
alaealiste laste Angelina, Theodor,
mulika eestkostja ja teadmata äraolija
tu ſurn. Gustaw Simmo p. Kerweſe
pärast 1200 krooni ſuuruſes ſummas,
ſuhtes, otſustas tagaſelja: Leopold K
mine tagaſi lükata, pannes nõudjat
77 kr. 33 ſenti asjaajamiſe kulu.
Tallinnas, 18. ſeptembril 193

Kohtukut

Raasiku jsk. rahukohtunik kutſub t
293, 295, 298, 299^3, 301 ja 309^1 põhj
elukoht teadmata, kuna endine elukoh
ſal, nelja kuu jookſul, arwates kuul
„Riigi Teatajas", kui koſtjat wastuſ
buſi nõudmiſe asjas tema, Jooſep
pärast, hoiatuſega, et mitteilmum
tuks loetakſe ja aſi arutuſele tuleb. M
tſiwil kr. ſd. § 145 ja järgm. ära täi
Tallinnas, 13. ſeptembril 1930. a

Tagaſelja tehtud

Rapla jsk. rahukohtunik kuulutab
et ta otſustas tagaſelja oma awalikul
til 1930. a., läbi waadates Tallinna
Willem Hanga wastu 229 kr. 20 ſ.
ſ. §§ 81, 129, 133, 145, 146: nõuda
linnawalitſuſe kaſuks koſtja poja Ar
kulutatud kuni 1. juunini 1929. a.
arwates 1. juuliſt 1929. a. kuni wäl
ajamiſe kulusid 25 kr. Otſus ee
Willem Hangalt riigi kaſuks poſilini
75 ſenti.

Rahukohtunik: (

eeste weripaiſed"

alune leht Alutaguſel.

peretütart „linnakoſilaſtega" tüsſata aanud. Nüüd olewat nuttu ja ſüdamehaiguſt kõik kohad täis ja peremehed otſiwat mööda linna „kadunud lootuſi" taga. Edaſi pajatatakſe üksikaſjaliſelt mitu raſket perekonnadraamat maha, tuuakſe huwitawaid paljaſtuſi ſilmapaiſtwamateſt klatſhleitedeſt, peremeeſte üleaiſalöömiſeſt, näppamiſteſt jne.

Siſuſtikus leidub ſiis weel rida lorilaule, pikem romaan (olewat tõeſtiſündinud lugu X. walla peremeheſt), mis keſtwat weel 10—12 numbris, omapärane juhtkiri, wallawolikogude ſtenogrammid ja terawad kuulutuſed. „Tööſtuſe ja kaubanduſe" oſakonna all tuuakſe üksikaſjaliſemaid andmeid puskariwabrikuteſt, ſalawiinamüüjateſt. Perekonnaſeiſu oſakonnas aga on regiſtreeritud „tähtſamad" ehalkäimiſed ja armulood.

Taluperemeeſtel on toimetaja tabamine eriti raſke, kuna külapoiſid lehe lewitajat wälja ei anna.

ere linnawolikogus.

töölistele notte, linnawalit- atis politſei järele.

baannet. Siin pääſeb torm alles walla. Waieluſed wõtawad wäga iſikliſe ja ägeda kuju.

Nimelt puudutab küſimus Tammikuſt mahaſaetud puudeolſi ja notte, milliſeid tööliſed omale ahjuküttekſ olid wiinud linnanõuniku Konſo loal. Kuid hiljem linnawalitſus pööras politſei poole, kes need notid tööliſte juureſt ära tõi ja ſüüaluſed waſtutuſele wõttis ja kohtu alla andis. Rewiſjoni komiſjon leidis, et linnawalitſus ſiin õiglaſelt pole toiminud.

Roſenberg (tööerak.) eſitab ettepaneku linnawalitſuſe teguwiiſi kohta rahulolematuſt awaldada. Ettepanek lükatakſe tagaſi 7 poolt, 3 waſtu, erap. 15. Samuti lükatakſe tagaſi Dahlmanni ettepanek päewakorras edaſi minna.

Teine rewiſjonikom. teadaanne puudutab linnanõuniku Kengſepp'a omawoliliſt tegewuſt, kes keelbus rewiſjoni komiſjonile protokolliraamatuid näitamaſt. Selles küſimuſes tunniſtab linnawalitſus iſe ennaſt ſüüdi.

Ln. Kengſepp aga ſalgab linnawolikogu ees kangekaelſelt oma ſüüd. Seepeale tööerak. Roſenberg ja Raba otſekohe ütlewad, et Kengſepp **waletab**. Ka ſotſ. Remmelt, kes rewiſjoni komiſjoni eſimees, ſüüdiſtab Kengſepp'a waletamiſes ja ſõnab, et Kengſepp teeb ſeda rumala peaga. Koſtawad hulgaliſed wahelehüüded, kus ſoowitatakſe, et ſarnane ſaamatu ln. peaks ennaſt ametiſt lahti wõtma.

Kuljus ſõnab üldiſe naeru ſaatel, linnanõunik ei ole ſunnitud ametiſt lahkuma, tehku ta nii ſuuri ſigaduſi kui tahes.

Roſenberg leiab, et Kengſepp ei ole kohane oma kohale, ja peaks iſe järelduſed tegema ja kohalt lahkuma.

Raba eſitab ettepaneku linnawalitſuſele Kengſepp'a tegew. puhul rahulolematuſt awaldada, miſſugune ettepanek aga tagaſi lükatakſe, poolt 11, waſtu 3, erapooletuid 10.

Ka **Dahlmanni** ettepanek, rahulduda linnawalitſuſe ſeletuſega, lükatakſe tagaſi.

Sellega lõppes kooſolek kell 12.

Ühtlaſi näitas ſee kooſolek, et linnawalitſuſt toetaw koalitſioon on purunenud. Ln. Kuljus tähendas õieti, et ſotſ. olid need, kelle abil moodustati praegune linnawalitſus, kuid nüüd on nad eſimeſed, kes karjuwad — poo riſti.

PROUAD!

Kõige paremat Tallinna kiluvürtsi originaalpakis, ühes tarvitamise õpetusega ostate Vene t. 6, postkontori vastas

NIKOLAI WAAS'I juurest.

HIND 30 SENTI

ETA

„Jiri Roos" teatrite tüliõunaks.

Ühel ja ſamal hooajal Draamaſtuudio ja „Estonia" teatri mängukawas.

Draamaſtuudio teater wõttis läinud ſügiſel enda repertuaari Anne Nicholſi „Jiri Rooſi" („Kolm korda laulatatud"). Alguſes oli kawatſus teoſt mängida käeſolewa aaſta jaanuaris, kuid „Mikumärdi" ootamata menu tõttu polnud uue lööktüki repertuaari wõtmine millegagi õiguſtatud ja ſaades 1930 aaſta märtſis a.-ſ. Fiſcheri teatrikirjaſtuſelt, Berliinis, ſelle tüki eeſti keeles ja Eeſtis mängimiſe ainuõiguſe, ei rutanudki teater enam nii hea tüki wäljatoomiſega kewadel, waid otſuſtas ſelle jätta ſügiſeks, hooaja awamiſtükiks, ning ühtlaſi wõtta näitleja-näitejuht Rud. Kleini 15 a. lawategewuſe juubelitükiks. Auguſti algul tehti alguſt „Jiri Rooſi" proowidega ja ſeptembri alguſes ſõitis Draamaſtuudio ſellega ringreiſile, kuna Tallinnas ſee teos oleks tulnud mängule peale ringreiſi möödumiſt, nimelt 13. oktoobril.

Wahepeal ſai aga Draamaſtuudiole teatawaks, et „Jiri Roos" on wõetud ka „Estonia" teatri mängukawaſſe ning ſeda kawatſetakſe wälja tuua enne Draamaſtuudio ringreiſilt tagaſijõudmiſt, nimelt 2. oktoobril. Draamaſtuudio ei ſaa ſiin muidugi rahulikuks pealtwaatajaks jääda ja on ſunnitud ajutiſelt ringreiſi katkeſtama ning „Jiri Rooſiga" Tallinnas eſinema, et mitte wahele ſegada „Jiri Rooſi" Tallinnas mängimiſega ſiis, kui ſee juba teiſes teatris mängimiſel.

Oli kawatſus „Jiri Rooſi" Tallinnas mängida läinud kolmapäewal, milline päew jäi rändteatrile wabaks Tõrwa etenduſe ärajäämiſega, kuid et üks etendus kaugeltki poleks ſuutnud katta meie ſaaliüüri ja trupi Walgaſt ſiia- ja tagaſiſõidu kuluſid, ſiis jäeti ſee kawatſus ära.

Draamaſtuudio büroo.

Luiged ja muiged.

Luik järel luige Schnellis ujub,
tuul räſtleb wanus remmelgais,
weekangaſt laineſüſtik kujub.
Lööb ninna waſtik õli hais,
mis õhtu hämarduwas õhus
tuul Balti jaamaſt linna kannab,
huik weduri kus teada annab,
et wagunite umbſes kõhus
on ſaabunud uuſi rändureid.
Paar armund ringleb teede paelal,
arm kütab noori ſüdameid,
kirg hõõgub weres — ſäde taelal.
Ent tiigi kaldal luikedele
ſalk lapſi pillub ohtralt toitu.
Kaht armunut wiiſt oot'mas koitu,
leht loetud unund põlwedele,
näen unelewat ſirelpuhmis
pooltardumuſes rumalſuhmis.

Naaskel.

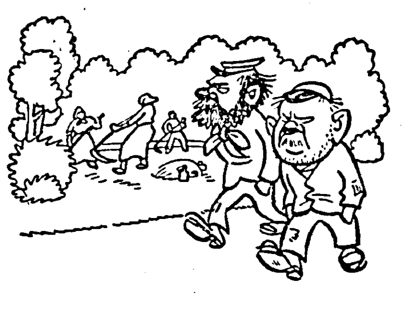

Heinaniit Kadriorus.

„Waeſeſt inimeſeſt ei hooli keegi — nüüd lõhuwad meie magamiſtoa ka ära!"

Tänane raadio.

Laupäewal, 27. ſeptembril.

Tallinn (296). 15.15 päewauudiſeid. 15.30 Ajanäitaja-õiendus. Kuni 16.15 grammofonimuuſika. 18.15 Reklaami. 18.20 päewauudiſeid. 18.30 laſtetund. 19 Sakſa keele tund — lektor Schreiner. 19.30 Ilmateade Tartuſt. 19.35 7. awalik raadioõhtu Estonia Siniſeſt ſaaliſt. Kawas: orkeſtri ettekandeid, inſtrumentaal- ja wokaalſoliſte, deklamatſioone. Wahepeal järgnewa nädala ſaatekawa

Tartu: 14.35 Grammofonimuuſika. 15.15 ja 18.20 Ülekanne Tallinnaſt. 19 Sakſa keele tund — lektor Schreiner. 19.30 Ilmateade. 19.35 Ülekanne Tallinnaſt.

Helſingi (221), **Lahti** (1796) 19.40: laul; 21.10: ajawiitemuuſika; 22.15: tantſumuuſika.

Stokholm (436), **Motala** (1348) 17: ajawiitemuuſika; 20.30: kabaree; 22.40: wana ja moodne tantſumuuſika.

Leningrad (1000) 17: Tſhaikowſki heliteoſte kontſert; 18.30: klawerikontſert; 20: ooperi wõi opereti ülekanne.

Riia (524) 20.03: ajawiide; 22.30: tantſumuuſika.

Warſſaw (1411) 20.20: grammofonimuuſika; 21.15: kerge muuſika; 24: tantſumuuſika.

Wiin (517) 20.30: kontſert; 24: tantſumuuſika.

Praaha (487) 18: jazzmuuſika; 20.50: balalaikamuuſika; 22: kontſert; 23.30: öömuuſika.

Budapeſt (550) 18.30: grammofonimuuſika; 20.30: hooaja iluſamaid palaſid. Lõpuks muſtlaſmuuſika.

Königswuſterhauſen (1635) 15: Leo Falli helitöid; 17.30: pealel. kontſert; 21: lõbus õhtu.

London (261) 17.45: orelikontſert; 20.30: tantſumuuſika; 21: promenaadikontſert; 23.20: tantſumuuſika.

Pühapäew, 28. ſept.

9.55 jumalateeniſtus Eeſti apoſtliku uſu Iſſanda Muutmiſe kirikuſt. 12.15 agr. A. Trubok: Tänawuſe kartuliſaagi realiſeerimiſe wõimaluſi. 12.45 põllumajanduſlikke teateid. 13 **lõunane kontſert**. Juh. md. A. Krull. Auber: Fra Diavolo, awam. Becce: Armaſtuſe legend. Popy: Parfüümide ballett. Flamm: Kasperle nädalalõpp. Kalmann: Hollandlanna, potp. Förſter: Arlekiin. Lehar: Ewa-walſs. Souſa: Pikadormarſs. Wahepeal eſineb ſoliſt M. Protofjew, oboe. 14 lugemiſtund. 14.30 grammofonimuuſika. 15 piiblitund. 18.45 reklaami. 18.50 päewauudiſeid. 19 wana tantſumuuſika (Salong, Oja, Kärt). 19.30 ilmateade Tartuſt. 19.35 **kontſert**. Juh. md. A. Krull. Möödunud nädala kaunimaid palu. Soliſt Ida Järw, ſopran Proch: Teem wariatſioonidega. Meyerbeer: Karjuſe laul. Kappel-Padwa: Oleſſin laululind. Saar: Ennemuiſte. Arditi: Walſs. Rob. Wiſman kontſerttſitril. 21.15 tantſumuuſika grammofoniplaatidelt.

Tallinnaſt.

Tall. majaomanikkude pank oſtab maja.

Tallinna majaomanikkude panga juhatus on otſuſtanud oſta Harju tänawa nurgal olewa Tesloni maja, makstes ta eeſt 30 milj. ſenti. Tesloni majas aſub teatawaſti Feiſchneri kohwik. Kui peakooſolek oſtu kinnitab, kawatſetakſe majas ümberehituſi ette wõtta, et ſinna üle wiia panga aſjaajamiſt.

Edaſi kuuleme, et majaomanikkude pank kawatſeb laſteaia poole juure ehitada umbes 7-kordſe pilwelõhkuja, mis oma kõrguſe pooleſt wõrdne EKA majale.

Kõnniteed rattaſõiduteedeks.

Pimedate õhtute tõttu on ſaanud kõrwaliſtel tänawatel kõnniteedel rattastega ſõitmine harilikuks aſjaks. Sõitjaiks on harilikult poiſikeſeohtu nooredmehed. Sõidetakſe tuledeta ja ei anta ſagedaſti iſegi kella, nii et jalutajale wõib kergeſti rattamees ootamatult ſelga ſadada.

Meie inimeſed on liig kannatlikud ſarnaſte ulakliſte ſõitjate waſtu. Nii ſõitis üleeile õhtul üks ſarnane rattamees kaunis politſeipoſti läheduſes ühele härrale ſelga, nii et ſee pikali kukkus. Härra ſaatis üles ajades ainult paar kuradit rattamehele järele, ilma et oleks tundnud wähematki huwi ratta numbri ja ſõitja iſiku waſtu. Nii wõiwad kõnniteed muutuda aga rattaſõiduteedeks täieſti.

Eſietendus „Estonias".

„Ei mõiſta nad ikka teatrit teha! Mis teater ſee on? Waheajad on nii lühikeſed, et ei ſaagi oma toalettidega kadeduſt äratada!"

Tallinna elektrijaamal 20.000 tarwitajat.

Iga aaſta kaswab elektri tarwitajate arw jõudſaſti. Eriti on ſeda märgata tänawu, kus aaſta eſimeſe wiie kuu jookſul on elektrijaamal 1500 uut tarwitajat juurde tulnud.

Praegu on tarwitajate arw tõusnud 20.000-ni, ſelleſt 18.710 walguſtuſtarwitajat ja 1290 tööſtuſwoolu tarwitajat.

Ingliſe noorte eſindaja Tallinnas.

Reedel ſaabus aurik „Ariadnel" Tallinna ingliſe noorſoo aktiiwſem tegelane ja juht mr. Rolf Gardiner. Eeſtiſſe tuli Gardiner ÜENÜ külaliſena, kellega tal häid ſuhteid minewa aaſtaſeſt külaſkäiguſt. Gardiner, kes oli pikemal ringreiſul Sakſamaal, ſaabus Eeſti, et teha eeltöid tulewal aaſtal põhjamaid külaſtawale ſuurele eſinemiſtrupile, milleſſe kuulub ingliſe ja ſakſa üliõpilaſi, artiſte jne.

Peale mõnepäewaliſt Tallinnas wiibimiſt ſõidab R. Gardiner Helſingi ja ſealt Skandinaawiaſſe.

Perekonnateated.

Sünde: Lii Mäepea.

Abiellumiſſoowe: Jaan Peterſel ja Annette Sepſiwart. Erich-Woldemar Hanſen ja Gertrud-Marta Faure. Rudolf Sepp ja Linda Hinſenberg.

Abiellumiſi: Friedrich-Martin Rotberg ja Marta Jõepera. Aleksander Nõmm ja Pauline Eek. Julius Arbeiter ja Emilie Roſenberg.

Surmajuhtumeid: Eliſabeth Niirod, 73 a. w.; Arnold Peet, 20 a. w.; Julie Finogejew, 76 a. w.; Johannes Bataſhkow, 22 a. w.; Bernhard Tanwald, 1 a. w.; Ludmilla Tſherepanow, 22 a. wana.

Tänuawaldus.

Palun Teid, härra toimetaja, oma lugupeetud ajalehes lahkelt järgmiſt awaldada.

17. ſeptembril oma 70. ſünnipäewa puhul ſain mina erakordſelt ſuurte lugupidamiſawalduſte oſaliſeks — wabariigi walitſuſe ja riigikogu ringkondade poolt, eriliſelt Tartu ülikooli poolt, milliſte keſkkohaks oli aktus Estonias ja 21. ſept. Tööliſte kodus; ühtlaſi awaldus ſee ſuures arwus õnneſoowi telegrammides, kirjades ning kaartides ligidalt ning kaugemalt — eriti maa- ning linnawalitſuſte ringkondadeſt, ſeltſide ning ſotſ. tööliſpartei keſkkomitee ning partei organiſatſioonide ja rühmade poolt, aga ka iſiklikkudeſt ringkondadeſt ja eeſtkätt **ajakirjanduſe** poolt, kellele kõigile ma weel pole waſtata ſuutnud ja mida haigus — loodetawaſti möödaminew — praegu teha takiſtab. Sellepäraſt palun kõiki, kõiki, kõiki ſel teel minu tänu, ſuurimat tänu lahkelt waſtu wõtta kõigi lugupidamiſawalduſte ja õnneſoowide waſtuſeks.

Suure lugupidamiſega

Mihkel Martna

nüüd: Dr. hon. c.

Korralikult kaks korda aaſtas.

Käeſolewa aaſta kewadel oli waſt Paldiſki maantee bitumineerimine wõi tõrwamine Seewaldi juures käſil. Nädalate wiiſi tõrwati, nii et luſt näha ja tänaw oli hulk aega oſaliſelt ſuletud. Suwe jookſul kulus bitumineeritud maantee niiwõrt aukliſeks, et nüüd tuleb juba jälle uueſti tõrwamiſele aſuda. Juba ongi tõrwatünnid kohale weetud ja maantee jälle oſaliſelt ſuletud. Kaks korda aaſtas tänawat parandada tundub liiana. Kui teiſi tänawaid ka tuleb aaſtas kaks korda lappida, ei ſaa korralikuſt liikumiſeſt tänawail juttugi olla.

Sadamas wähe laewu.

Möödunud nädalal oli Tallinna ſadam laewadeſt tühi. Mõni üksik laew oli ſadama kai äärde nagu ära ekſinud. Üheduſes ſellega polnud ka ſadamatööliſtel tööd ning tühine tolliametnikkude ſalakaubapüük.

Lennuühenduſed.

Saabunud 25. 9. 30. Deruluſti lennuk „URSS 307" Königsbergiſt üle Tilſiti ja Riia reiſijate, kauba ja poſtiga. Deruluſti lennuk „URSS 320" Leningradiſt reiſijate, kauba ja poſtiga.

Wäljunud 25. 9. 30. Deruluſti lennuk „URSS 320" Königsbergi üle Riia ja Tilſiti reiſijate, kauba ja poſtiga. Deruluſti lennuk „URSS 307" Leningradi reiſijate, kauba ja poſtiga.

Päästearmee.

Wakſali puieſtee 8-a.

Kooſolekud: Laupäewal 27. ſept. kell 7.30 õht. päästmiſekooſolek, pühapäewal hom. kl. 10 pühitſuſekooſolek, kl. 12 päewal grupikooſolek laſtele, kl. 3 p. l. halleluuja kooſolek, kl. 7 õhtul päästmiſe kooſolek, teiſipäewa ja neljapäewa õhtul kl. 7.30 päästmiſekooſolekud.

Uus Sadama tän. 11-a.

Laupäewal, 27. ſept. kell ½8 õht. päästmiſkooſolek. Pühapäewal, 28. ſept. lõikuſe tänupüha. Kell 10 e. l. pühitſuſe kooſolek, kl. ½12 lapſſõdurite kooſolek, kl. ½1 pühapäewakool, kl. 3 tänu ja kiituſe kooſolek, kl. 7 õhtul päästmiſkooſolek. Teiſipäewal 28. ſept. kell 7 õhtul noorſoo leegioni kooſolek. Keſknädalal kell 6 pl. koduühingu kooſolek. Neljapäewal 2. okt. „lõikuſe andmiſe kooſolek naturaas".

Punaſe Riſti karbikorjandus,

mis möödunud laupäewal ja pühapäewal wihmaſe ilma tõttu nurjus, peetakſe ära 27.—28. ſept. ſ. a. ſiſeminiſteeriumi ſellekohaſe loaga.

Tenno-Wironi Warſſawis.

Lulja Tenno-Wironi wiibib praegu Warſſawis, kus on leidnud mitmed head eſinemiſe wõimaluſed. 8. okt. laulab ta Warſſawi ringhäälingus korraldatud Eeſti õhtul.

„Estonia" teater.

Täna „Bubi".

Engel-Bergeri operett „Bubi" on paras teos kõigile, kes teatriſt otſiwad kerget meelelahutuſt.

Homme päewaſeks etenduſeks Kitzbergi „Neetud talu".

Õhtul harilikkude hindadega „Tannhäuſer."

„Saatana" eſietendus

lükatakſe ühe tegelaſe haiguſe päraſt weelgi edaſi. Selle aſemel walmib neljapäewaks **Anne Nicholſi** kuulus komöödia „**Jiri roos**" („Kolm korda laulatatud").

Bronislaw Hubermani

tänaſele kontſerdile on pääſetähed kõik müüdud. Hubermani teiſele ning wiimaſele kontſerdile esmaſpäewal, 29. ſept. on weel pääſetähti ſaada.

Aleksander Borowſki

kontſert on Estonia kontſertſaalis keſkn. 1. oktoobril. Eeskawas Bachi, Beethoweni, Brahmſi, Debuſſy ja Liſzti helitööd. Pääſetähed eelmüügil Estonia teatri kaſſas.

Draamaſtuudio teater.

Pühapäewal, 28. ſept. ſ. a. kell 8 õhtul kuulus ja Draamaſtuudio ringreiſidel hiilgawa menuga 16 korda mängitud „Jiri roos" („Kolm korda laulatatud"), Anne Nicholſi 3-waatusline komöödia Paul Seppa juhatuſel.

Pühapäewal, 28. ſeptembril kell 3 päewal alandatud hindadega laſtetükk „Päikeſefilm", Max Mölleri muinasjutt 6 pildis muuſika, laulu ja tantſuga. Saadab Tallinna tööliſmuuſika ühingu orkeſter.

Sündmuſed ja kuritööd

Waraſtati: Elsbeth Willingil Klooſtri tn. nr. 16 koolimajas koridoriſt palit 65 krooni wäärtuſes. Jaan Laoſel Wiru tän. autos 200 krooni raha. Ado Õunapuul ſadamas kaupmeeſte ſillal laewalt aerupaat 35 kr. wäärtuſes. Martin Schmidtil Magdaleena tänawal koridoriſt jalgratas 100 kr. wäärtuſes. Ella Torokowil Tornimäe tän. nr. 6 majas korteris õmbluſmaſin 264 kr. ja pandimaja pilet 420 krooni wäärtuſes.

Wargapoiſi ſaatuslik uni

Neljapäewa õhtul kella 7 ajal, kui kiirrong nr. 12 Tallinna jaama jõudis ja reiſijateſt wabanes, leidis raudteede politſeikordnik ühes 3.-klaſſi wagunis tundmata mehe pingi all raſkes unes magamas.

Selgus, et ſee on üleriikliſelt tagaotſitaw retſidiwiſt Gerhard Sepling, kellel rida „klaarimata" warguſi ſelja taga.

Sepling tahtis Tallinna „tööle" tulla, kuid unuſtas aegſaſti waguniſt wälja kolimaſt. Mees anti kriminaalpolitſei korralduſeſſe, kes ta wanglaſſe paigutas.

Kariſtage minu meeſt!

Wene tehaſes aſuwaſſe politſeijaoskonda tuli Koplis elutſew Maria P. Ta pea ja käewarred olid ſiniſed ja paiſtetanud. Naine rääkis, et ſaanud meheſt peksa. Ta palub meeſt Johanneſt kariſtada.

Mehed Kopli kandiſt.

Wõeti kinni Kopli töömaja elanikud Johannes Liblik ja Karl Akſel, kes põgeneſid töömajaſt, wiies kaaſa neile töömajas antud riidewaruſtuſe. Tabatuteſt oli Akſel oma riidewaruſtuſe wanakraamiturul maha müünud ja ſelle eeſt ſaadud rahaga wiina oſtnud.

Wõltsraha raudtee laekas.

Neljapäewal tõi raudtee rahalugeja Aliide W. raudteepolitſeiſſe kahekrooniſe wõltsraha. Ta ütleb ſelle leidnud olewat Tallinna Wäike jaama rahakaſtiſt, mis jaama päewaſe ſiſſetulekuga raudtee peakaſſaſſe ſaadeti.

Igal majal olgu kell. U.-Maailma tän. nr. 3, Liiwalaia tän. nr. 3, Waeſtepatuſte tän. nr. 5 ja Liiwalaia tän. nr. 9 majaomaniku peale tehti protokoll ſignaalkellade puudumiſe päraſt wärawas.

Mis politſei Nõmmel nägi. Nõmmel, Oie tän. nr. 33 elutſewa Feodor Laurbergi peale tehti protokoll loata laskeriiſta pidamiſe päraſt. Wikerkaare tän. nr. 1 elutſew Hugo M. peksis autojuhti Mihkel Põldi ja ſai ſelle eeſt protokolli. S. Wolkow elas peatusloata ja wõetakſe ſellepäraſt waſtutuſele.

See polnud ilus. Neljapäewal peeti ſadamas kinni Willem Ilus, kes ſalaja üle piiri Antwerpenis käis ja nüüd ſealt Tallinna tagaſi tuli. Ilus ſaadeti rahukohtuniku korralduſeſſe.

O.-ü. „Waba Maa" kirjaſtus ja trükk.
Waſtutaw toimetaja T. Tomp.

Kohtuotſus.

Tallinna-Haapſalu rahukogu tſiwiiloſakond, kohtumääruſe põhjal 1. auguſtiſt 1930. a., annab ſellega teada tſiw. kpd. ſead. § 726 kohaſelt, et rahukogu omal iſtangul 25. märtſil 1930. a., läbi waadates Leopold Kerweſe, Auguſt Kerweſe, Aleksander Kerweſe, Johannes Kerweſe, Madis Kerweſe, Anna Wiidiku, ſünd. Kerweſe, Mare Kerweſe, ſünd. Piht ja Lowiſe Olljumi, ſünd. Kerweſe nõudmiſt Anna Kübara ja tema kui oma alaealiſte laſte Angelina, Theodor, Arkadi ja Johannes loomuliku eeſtkoſtja ja teadmata äraolija Gottfried Kerweſe waſtu ſurn. Guſtaw Simmo p. Kerweſe [illegible] 1200 krooni ſuuruſes ſummas, koſtja Gottfried Kerweſe ſuhtes, otſuſtas tagaſi: Leopold Kerweſe [illegible] 77 kr. 33 ſenti aſjaajamiſe kulu.

Tallinnas, 18. ſeptembril 1930. a. nr. 284.

Kohtukutſe.

Raaſiku jſk. rahukohtunik kutſub tſiw. kp. ſead. §§ 58, 58¹, 293, 295, 298, 299³, 301 ja 309¹ põhjal Jooſep Ilem'a't, kelle elukoht teadmata, kuna endine elukoht oli Kõnnu wallas, Lolloskül, nelja kuu jookſul, arwates kuulutuſe ilmumiſe päewaſt „Riigi Teatajas", [illegible] Jooſep Ilem'a waſtu 220 krooni [illegible] tſiw. kp. ſ. § 145 ja järgm. ära kuulatakſe.

Tallinnas, 13. ſeptembril 1930. a. Nr. 556 — 30. a.

Tagaſelja tehtud kohtuotſus.

Kapſla jſk. rahukohtunik kuulutab tſiw. kp. ſ. § 150 põhjal, et ta otſuſes tagaſelja oma awalikul kohtuiſtungil 29. auguſtil 1930. a., läbi waadates Tallinna Linnawalitſuſe nõudmiſt Willem Hanga waſtu [illegible] tſiw. kp. ſ. §§ 81, 129, 133, 145, 146, [illegible] Willem Hangalt Tallinna Linnawalitſuſe kaſuks [illegible] 1. juunist 1920. a. 229 kr. 20 ſ. 6%-ga [illegible] kuni wäljamakſu päewani, ning aſjaajamiſe kulu [illegible]. Nõuda Willem Hangalt riigi kaſuks [illegible] 6 kr. 88 ſ. ja tempelmakſu 75 ſenti.

Rahukohtunik: (allkiri). Sekretär: (allkiri).

Persil sisaldab wäga palju kõige paremat seepi!

Perſil on äraarwamata kaſulik. Wõtke iga 3 ämbri wee jaoks 1 pakk Perſili ilma mingi kõrwaliſe liſanduſeta. Perſil-ſooda walmiſtatakſe külmalt. Peſu keedetakſe ainult üks kord lühikeſt aega.

Ta on lihtne aſi; teda peab ainult õieti käſitama.

Persil on Persil

Olete juba proowinud Perſil-tööſtuſe uuſimat ſaawutuſt Henkeli peſemis-, loputus- ja puhaſtuswahendit?

Ära jooksnud

25. septembril wäike kollakaspruun koer (Hiina tõugu) „Boy" nime all, walge rinnaga ja suurte mustade silmadega.

Palutakse ära tuua hea vaevatasu eest Narva maantee nr. 44, krt. 2 ehk teadustada tel. 3-18, kusjuures omandamisel tema edasimüümisest hoiatakse.

Kohtukutſe.

Tallinna 5. jſk. rahukohtunik kutſub tſiw. kp. ſead. §§ 58, 58¹, 293 ja 309 põhjal Jaan Saaliſte't, kelle [illegible] kuna endine elukoht oli Tallinnas, Wõrgu t. 17, krt. 1, nelja kuu jookſul, arwates kuulutuſe ilmumiſe päewaſt „Riigi Teatajas", [illegible] Simon Schwartz'i nõudmiſe aſjas tema ja Salme Tiimann'i waſtu 45 krooni päraſt, hoiatuſega, et [illegible] tſiw. kp. ſ. §§ 140 ja järgm. [illegible] Juhan Kurwits'a [illegible].

Tallinnas, 9. ſeptembril 1930. a. — nr. 1355.

Kuulutus.

Tallinna-Haapſalu rahukogu tſiwiiloſakond tſiw. kpd. ſead. § 2086 põhjal annab ſellega teada, et rahukogu omal [illegible] 16. auguſtil 1930. a. läbi waadates Aleksei Krjukow'i [illegible] 27. oktoobril 1915. a. [illegible] 30. okt. 1915. a. [illegible] 5000 rbl. [illegible] Fjodor Koragin'i [illegible] Tallinna Toompea [illegible] nr. 515 [illegible] Aleksei Krjukowile [illegible] kinniſtusraamatus kuſtutada.

Tallinnas, 19. ſeptembril 1930. a. nr. 434.

Rahukogu abieſimees: (allkiri), Abiſekretär: (allkiri).

Tallinna Majaomanikkude Panga

erakorraline

peakoosolek

peetakse pühapäeval, 12. oktoobril s. a., kell 4 p. l., Majaomanikkude Seltsi ruumes, Pikk t. 42.

PÄEVAKORD:

1) Koosoleku juhataja ja protokolli kirjutaja valimine.
2) Liikumata varanduse omandamise küsimus ja õiguse andmine juhatusele liikumata varandust võlgadega koormata.

MÄRKUS: Koosolek on kokkutulnud liikmete arvu peale vaatamata otsusevõimeline (Põhikiri, § 47).

Juhatus.

N.M.K.Ü.

N.M.K.U. autokool Tallinnas, Lai t. 1.

AUTOKURSUSED

korraldatakse läbi aasta.

Täieline ettevalmistus I liigi kutsele. Hästivarustatud õppetöökoda. Sõidupraktika mitmet tüüpi autodel. **Õpperaamat tasuta.** Vilunud õppejõud — praktiline õppemeetod. Eksamid üleriiklise maksvusega sõiduloa saamiseks on kursuste juures.

Õppimine eksamite äraandmiseni.

Uue õhtuse grupi algus on esmaspäeval, 29. septembril kl. 6 õht.

Eratunnid autoomanikkudele **daamidele ja härradele.**

Lähemad teated ja registreerimine ühingu büroos Lai t. 1, äripäiviti kella 9 hom. kuni 9 õht., tel. 12-15. Kavad ja tingimused postiteel tasuta.

Eelteade: Esmaspäeval. 20. oktoobril algab **„Erikiirkursus osavõtjaile maalt".**

Annan uuema ja kergema Itaalia õppeviisi järgi

laulutunde.

Vastuvõtt kella 12—1 e. l. ja 5—6 p. l.

Kontsertlauljanna HANNA CHRISTIANSEN,

S. Karja tän. 18, kort. 19, Laenupangamaja, sissekäik „G" Jaani kiriku poolt.

Järjekorralised oksjonid

Tallinna linna pandimajas, Maneeshi tän. 4,

on 7. ja 10. oktoobril s. a.

kell 10 hommikul.

Müügile tulevad panditud asjad, millede pealt protsendid detsembrikuu 1929. a. saadik maksmata ja kõik need lühema tähtajalised pandid, millede maksutähtpäev möödunud. Viimane ölendusaeg on 1. oktoobril s. a. kuni kella 12-ni päeval, pärast seda kellaaega oksjonile määratud pantide pealt tasutava võlgneva summa pealt arvatakse pandimaja kasuks 3 prots. trahviraha.

Pandimaja juhatus.

Aknakardinaid,

vasest kardinahoidjaid ja igasugu pesukaupu soovitavad

J. MESPAK'i kardina- ja pesukaupade ärid

S. Karja 3 ja Estonia all 4.

Vangimajade Valitsus annab välja suusõnalistel võistluspakkumistel 1. oktoobril 1930 a. kell 10 Vangimajade Valitsuse ruumes II sordi

loomaliha ja seapeki muretsemise

vangimajadele 1. oktoobrist 1930 a. kuni esimese aprillini 1931 a.

Järelpakkumised 3. oktoobril 1930 a. kell 10 h.

Tingimisi võib saada Vangimajade Valitsuselt igal äripäeval kl. 9—14.

Tallinna Linnavalitsuse Majandusosakond

üürib väja äriruumid

Vaksali p. nr. 8-b. k. 2; ruumid on ka kõlbulikud elukorteriks. Pakkumised tulevad sisse anda 29. septembriks osakonna kantseleisse, Mundi tän. nr. 2, kus ka tingimiste kohta teateid antakse.

Linnavalitsuse majandusosakond.

---

12. oktoobril 1930. a. kell 10 hommikul

müüakse

Tori riigimõisas, Pärnumaal, suusõnal. enampakkumisel

2—3 vanemat Tori mära,	alghind	Kr.	100—350
2—3 1-a Tori mära sälgu,	„	„	120—150
2 1-a Tori täkk sälgu	„	„	30—100
1 2-a Eesti täkk	„	„	120
7—8 Tori mära varssa	„	„	40— 65
1 Eesti mära varss	„	„	20
1 Tori täkk varss	„	„	40
2 Eesti segaverelist täkk varssa	„	„	40— 60

Pakkumisest osavõtjail tuleb Kr. 50 pakutava hobuse hinnast maksta oksjonikomisjonile kindlustuseks. Lähemaid teateid müüdavate hobuste kohta saab Tori r/m. valitsuselt, Toris. Telef.: Tori 8.

Mõisavalitsus.

RAADIO- ELEKTRIMAJANDUSE- JA KODUKULTUURI-

NÄITUS

KODUKAUNISTUSE ESEMED,
RAADIO
ELEKTER JA GAAS MAJAPIDAMISES.

TALLINNAS,
25. oktoobr. — 3. nov. 1930.

Ülesandmised kuni 1. oktoobrini k. a.
Büroo: Tallinn, V. Viru 12, tel. 23-64.

ETA

ODAVAD KAUBAD,

osa kaupade likvideerimise puhul lasksime müügile

SUURE HINNAALANDUSEGA

mitmesuguseid kaupu, eriti aga villast kleidiriiet (ka koolivärvides) jne. Müük otsekohe tarvitajatele.

ETK PROOVIDE LADU Lai tänav 39, Oleviste kiriku vastas.

Teil on alati kindel ja nägus pakk

kui omandate **tugeva käekohvri** kivipapist või vulkanfiibrist. Kõik suurused kohale jõudnud.

K.-ü. Rahvaülikooli kauplused

Tallinnas, Harju tn. 48, omas majas, tel. 24-49.
Jaani tn. 6, pangamajas, tel. 6-66 ja 30-67.

SIDUMISNÖÖR

KOHALE JÕUDNUD
MÜÜK SUUREL JA VÄIKSEL ARVUL

O-Ü. NAHA-, HOBUSERIISTADE-, RAUA- JA SAAPAKAUPLUS

„Raudnahk".

Tallinn, Estonia puiest. 15 (end. Gorbatschewi ruumides). Telef. (2)12-55.

ETA

Kuulsad Austria

tulemasinad ja tulemasinakivid

vana hinnaga. Rutake tulemasina'e ostmisega enne sisseveotolli kõrgendust. Müük suurel ja väiksel arvul

AUGUST AMOS'e ärides,

Tallinnas, Jaani t. 11, Viru t. 21, Tartus, Aleksandri t. 6. Narvas, Joala t. 26. Rakveres, Pikk t. 26.

Estonia teater.

Laupäeval, 27. septembril kell ½8 õhtul 5. korda

„Bubi ja naised"

E. Engel-Bergeri operett 3 v. Harilikud hinnad.

Pühapäeval, 28. sept. kl. ½3 p.l. Odavahinnaliseks rahvaetenduseks 8. korda

„Neetud talu"

A. Kitzbergi komöödia 4 vaat. Õhtul kell ½8 7. korda

„Tannhäuser"

Rich. Wagneri ooper 3 vaat. Harilikud hinnad.

E. M. S.

„Pandorini"

einelaua suures saalis laupäeval, 27. sept. 1930

suur kabareeõhtu

Esinevad paremad jõud.

Jaz. Tants.

Võtan

sukakudumise töid

vastu töö kiire ja korralik. Kohtlas, Vidsiku külas.

Allde Passup.

DRAAMASTUUDIO TEATER

Saksa teatri ruumes.

Pühapäeval, 28. septembr. s.a. kell 3 päeval

lasteetendus

„PÄIKESESILM"

6. korda alandat. hindadega kell 8 õhtul

„IIRI ROOS"

Anne Nicholsi komöödia 3 v.

Teisipäeval, 30. sept. kell 8 õ.

„IIRI ROOS"

Kolmapäeval, 1. okt. s.a. kl. 8 õ.

„MIKUMÄRDI"

Hugo Raudsepa komöödia 5 v.

Neljapäeval, 2. okt. kell 8 õ.

„IIRI ROOS"

Päasetähed eelmüügil kassas kella 11—1 ja 5—8.

Kuulsam hiromant Arro Ramses

Uus Sadama t. 10—10

(eesuks, 2 korral).

Võtan vastu kl. 10 homm kuni õhtul kl. 7., ka pühapäeviti.

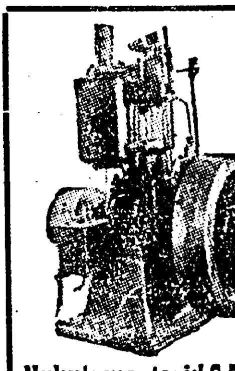

Nahvtamo. torid 6-7 H. J.

müüa soodsatel maksutingimusil. M/T. „Lawerna" Pääsukese t. 4.

Kõnetr. 308-12. Tallinnas.

Ostan veel

pruugitud **kooliraamatuid**

vanematele klassidele. Kui Teie ise neid ei tarvita ja raamatud as ala riiulil, kastis või pööningul seisavad, siis tooge nad meile. Rmtkpl. „Bukinist", Vana Posti tän. 7.

Müüa

riietekapp ühe uksega 25 kr., sohva 30 kr., naisterahva väike kirjutuslaud 10 kr. Vana Kalamaja 13-6.

Veel 5 päeva!

on müügil **Prantsuse- ja dessert-veinid**

20% hinnaalandusega.

K-M. KARL UUDEL, Pikk tän. 36. Tel. 224-84.
Pealadu Eestis.

Varustus Valitsuse ehituse ja korteriosakond

ostab ühe madalrõhu

aurukatla,

küttepinnaga 45 ruutmeetrit. Lähemaid teateid katla kohta saab osakonnast, Tallinn, Uus tän. nr. 10, kuhu tulevad ka pakkumised esitada.

Dr. E. Brasche

Kõrva-, nina-, kurgu- ja haavahaigused.

Vastuvõtm. 10—11 ja ½5—6.
Telef. 431-97.

Elan nüüd

Tõnismäel 2, krt. 2

(Kaarli kiriku vastas.)

Dr. Lydia Luik-Hella'

Naistehaigused ja sünnitusabi.

Vastuv. 11—1, 6—8. Tl. 14-18

Dr. med. Wilms

Naha-, põie- ja suguhaigused. Vastuv. laupäeval ja esmasp. 9—12 ja 5—7, teisip., keskn., neljapäeval ja reedel 9—½11 ja 6—7.

Tel. 305-82.

Narva mnt. nr. 11.

Dr. M. Klompus

Põie-, sugu- ja nahahaigused.

V. Karja 1, krt. 7.

(Sauna tän. nurgal.)

Kõnet. 11—1 ja 5—½8.

Telefon 74.

Hambaarst

L. Buras-Gleser.

Kunsthambad.

Vanaturg nr. 1.

(Scheeli panga vastas).

Kõnet. 10—1 ja 4—7.

Riigiteenijatele taksi järgi.

Dr. Lury

Naha- ja suguhaiguste eriarst.

Vastuvõtm. kl. 10—1 ja 5—8, pühapäeval 11—12.

Suur Karja tn. 4. krt. 11.

Telef. (2)28-40

Inventuur-väljamüük

Milanaise ja poolsiidi riietest

suurel ja väiksel arvul vabrikuladudes k/m. „Tekla"

Tallinn — Viru tän. 14—1, sissekäik väravast.

Pärnu — Annus & Blumfeld'i äris, Rüütli 25.

Narva — Rumjantsevi äris, Suur tän. 19.

Viljandi — H. Romantsev, Lossi tän.

Tartu K/M. „Tekla", Uusturg 16. Praak ja restid alandatud hindadega.

Pilutamine mtr. Kr -8, üleääre mtr. Kr. -8, nööpaugud 1 s. tükk, väljaõmblus ja märkimine.

Käsitsi ja masinatöö.

oed Böckler

Pikk t. 37.

Imeodavasti ja hästi ostate omale

jalanõud

Estoking Tallinn

praakjalanõude kauplusest

vabriku majas, S. Tartu m. 61-c Laulupeo tn. nurgal (trammipeatus).

Jõelehtme apteegis

on „WABA MAA".
„RAHVALEHE"
ESMASPÄEVA"

üksiknumbrid müügil

Sealsamas võetakse ka tellimisi ja kuulutusi vastu.

Saapakreem

on kõige parem.

Kohtukutſe.

Raaſiku jsk. rahukohtunik kutſub tſiw. kp. ſead. § § 58, 58^{1}, 293, 295, 298, 299^{3}, 301 ja 309^{1} põhjal Jooſep Ülem'at, kelle elukoht teadmata, kuna endine elukoht oli Kõnnu wallas, Lokſal, nelja kuu jooksul, arwates kuulutuſe ilmumiſe päewaſt „Riigi Teatajas", kui koſtjat waſtuſt andma A. S. Mirwitz ja pojad nõudmiſe aſjas tema, Jooſep Ülem'a waſtu 246 kr. 27 ſendi pärast, hoiatuſega, et mitteilmumiſe korral kutſe kätteantuks loetakſe ja aſi arutuſele tuleb. Mitteilmumiſe tagajärjed on tſiw. kp. ſd. § 145 ja järgm. ära tähendatud.

Tallinnas, 13. ſeptembril 1930. a. Nr. 564 — 30. a.

Raaſiku jsk. rahukohtunik: (allkiri). Sekretär: (allkiri).

Kohtukutſe.

Raaſiku jaoskonna rahukohtunik kutſub tſiw. kp. ſd. § § 58, 58^{1}, 293, 295, 298, 299^{3}, 301 ja 309^{1} põhjal Jooſep Ülem'at, kelle elukoht teadmata, kuna endine elukoht oli Kõnnu wallas, Lokſal, nelja kuu jooksul, arwates kuulutuſe ilmumiſe päewaſt „Riigi Teatajas", kui koſtjat waſtuſt andma A/S. „Ginowker ja Co." nõudmiſe aſjas tema, Jooſep Ülem'a waſtu 47 kr. 13 ſ. pärast, hoiatuſega, et mitteilmumiſe korral kutſe kätteantuks loetakſe ja aſi arutuſele tuleb. Mitteilmumiſe tagajärjed on tſ. kp. ſ. § 142 ja järgm. ära tähendatud.

Tallinnas, 13 ſeptembril 1930. a. Nr. 449 — 30. a.

Raaſiku jsk. rahukohtunik: (allkiri). Sekretär: (allkiri).

Kohtukutſe.

Raaſiku jsk. rahukohtunik kutſub tſiw. kp. ſead. § § 58, 58^{1}, 293, 295, 298, 299^{3}, 301 ja 309^{1} põhjal Jooſep Ülem'at, kelle elukoht teadmata, kuna endine elukoht oli Kõnnu wallas, Lokſal, nelja kuu jooksul, arwates kuulutuſe ilmumiſe päewaſt „Riigi Teatajas", kui koſtjat waſtuſt andma Ephraim Leremann'i nõudmiſe aſjas tema, Jooſep Ülem'a waſtu 186 kr. 05 ſendi pärast, hoiatuſega, et mitteilmumiſe korral kutſe kätteantuks loetakſe ja aſi arutuſele tuleb. Mitteilmumiſe tagajärjed on tſ. kp. ſ. § 142 ja järgm. ära tähendatud.

Tallinnas, 13. ſeptembril 1930. a. Nr. 421 — 30. a.

Raaſiku jsk. rahukohtunik: (allkiri). Sekretär: (allkiri).

Toimetus
Pikk tänaw nr. 58, Tallinnas.
Kõnetunnid kella 10—12.

Peatoimetaja telefon	nr. 82
Päewauudiste oſakond	„ 3-09
Kaugekõned	„ 1-55
Toimetuſe üldine	„ 23-75
Trükikoda	„ 6-67
Telefonid erakorterites:	
Peatoimetajal Nõmme	nr. 1-26
Toimetuſe ſekretäril	„ 6-64
Päewauudiste oſak. juh.	„ 13-81
Ärijuhil	„ 4-61

Kontor kuulutuste ja tellimiste ära
Olewiste kirikut). Telefon 3-4
Ärijuhatus (tel. 3-53) ja arweoſakon
54-56, teiſel korral. Ärijuhi kõn
Tellimiste ja lehtede äraſaatmiſe

Nr. 227 (355

MITTE
A-s. Balti Puuvilla-Kre
valmistavad ligemale 10
Need
kodumaa vab
HERMA
Tallinn, Estonia
Müük suure

REGIST
Eraldi sissepan
paksuses. K v
K-Ü. „RAHVAULIK
Harju t. 48, omas m. tel. 24

Täna

„MIKI — lõbusta
Uus lõbus heligrot